
• اولین گردهمایی علمی انجمن سردبیران نشریات علوم پزشکی کشور

• حروفچینی و صفحه‌آرایی: طاهره فخریمی عطا

• تهیه شده در: پژوهشکده علوم غدد درون‌ریز و متابولیسم غدد درون‌ریز و متابولیسم
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

• چاپ اول: پاییز ۱۳۸۸

• تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

برنامه گروه‌های

انجمن سردبیران نشریات علوم پزشکی کشور

پژوهشکده علوم غدد درون ریز و متابولیسم، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

"نخستین گردهمایی علمی انجمن سردبیران نشریات علوم پزشکی کشور"

۲۱ آبان ماه ۱۳۸۸

سازمان برگزار کننده: انجمن سردبیران نشریات علوم پزشکی کشور

محل برگزاری: سالن کنفرانس پژوهشکده علوم غدد درون ریز و متابولیسم

ساعت	سخنران	برنامه
۸/۰۰-۸/۱۰		ثبت نام
۸/۱۰-۸/۱۵		قرائت آیاتی از قرآن مجید
۸/۱۵-۸/۳۵	آقای دکتر فریدون عزیزی (رئیس انجمن)	سه سخنرانی اول (افتتاحیه)
۸/۳۵-۸/۵۵	آقای دکتر قانع (معاونت تحقیقات، فناوری و وزارت بهداشت)	
۸/۵۵-۹/۱۵	آقای دکتر اکبری ساری (دبیر کمیسیون نشریات)	
۹/۱۵-۹/۳۵	آقای دکتر محمدصادق مسرت	داوری مطلوب
۹/۳۵-۹/۵۵	آقای دکتر تورج نیر نوری	اخلاق نشر (بایدها و نبایدهای انتشار آگهی)
۹/۵۵-۱۰/۱۵	آقای دکتر صالح زاهدی اصل	دلایل عدم انتشار به موقع نشریات لوری کشور
۱۰/۱۵-۱۰/۴۵	-	پرسش و پاسخ
۱۰/۴۵-۱۱/۱۵	-	پذیرایی و استراحت
۱۱/۱۵-۱۱/۴۵	خانم دکتر رویا کلیشادی	ایندکس شدن در نمایه نامه‌های بین‌المللی
۱۱/۴۵-۱۲/۱۵	آقای دکتر مسعود سلیمانی	ثبت کارآزمایی بالینی
۱۲/۱۵-۱۲/۴۵	آقای دکتر محمود سقایی	گردش کار on line در نشریات علمی
۱۲/۴۵-۱۳/۴۵		نماز و ناهار
۱۳/۴۵-۱۴/۱۵	آقای دکتر محمدحسین عزیزی	پیشینه ژورنالیسم پزشکی در ایران
۱۴/۱۵-۱۴/۴۵	آقای دکتر فرخ حبیب زاده	Impact Factor, H-index
۱۵/۰۰-۱۴/۴۵	آقای دکتر عباس نجاری	گزارشی از سامانه ملی اطلاعات تحقیقات در حوزه سلامت
۱۵/۱۵-۱۵/۰۰	آقای دکتر فرهاد هنجی	انجمن سردبیران نشریات پزشکی شرق مدیترانه
۱۵/۴۵-۱۵/۱۵		بحث و تبادل نظر

دبیر گردهمایی: آقای دکتر فریدون عزیزی

فلاصه مقالات سغفرانان

سر دبیری مجلات علوم پزشکی: هدیه‌ای برای فرهیختگان پزشکی کشور

دکتر فریدون عزیزی

پژوهشکده علوم غدد درون‌ریز و متابولیسم، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

رئیس هیئت مدیره انجمن سردبیران مجلات علوم پزشکی کشور

مجلات علمی برای ارایه پژوهش‌های حوزه‌ی سلامت، شکل‌گیری و فعالیت انجمن‌های علمی و نیز تبادل نظر محققین با یکدیگر و با جامعه نقش اساسی را به عهده دارند. وظیفه سردبیر مجله برای تامین مقاصد فوق بسیار خطیر و با اهمیت است. تعداد زیادی از داوران علمی سردبیر را برای دوری صحیح مقالات همراهی می‌کنند. انتخاب داوران مناسب که بتوانند دوری صحیح یک مقاله را از نظر طراحی، متدولوژی، اهمیت تخصصی، نوآوری و صحت تنظیم مطالب انجام دهند، کاری بس دشواری است و نیاز به تجربه و ممارست دارد. داوران مقالات نظرات، پیشنهادات و توصیه‌های خود را اعلام می‌کنند ولی سردبیر از مجموعه اطلاعات و نیز شرایط مجله نتیجه‌گیری می‌کند که آیا مقاله باید منتشر شود یا خیر. سردبیر واسطه‌ای بین نظرات داوران و مولفین مقالات است، مقالات اصلاح شده را بررسی و لزوم دوری مجدد را مشخص می‌نماید. از آنجا که هدف اصلی حمایت و کمک مولفین برای انتشار مقالاتشان است، سردبیر در بسیاری از موارد خود را طرف‌دار مولف مقاله احساس می‌کند در حالی که باید محدودیت‌های علمی و نیز نگهداری استاندارد و شخصیت مجله را نیز حفظ کند. در کشور ما بسیاری از مسائل دیگر مجله مانند مدیریت دفتر مجله، وظایف هیئت تحریریه، هدایت ویراستار مجله، مشکلات چاپ مجله و در بعضی موارد امور مالی مجله نیز به عهده سردبیر است که مانع از انجام وظایف اصلی سردبیر در پیشرفت مجلات می‌گردد.

در سال ۲۰۰۹ شرکت انتشاراتی بین‌المللی Elsevier پرسشنامه‌ای برای مولفین مجلات پزشکی متعددی که آن شرکت منتشر می‌کند، ارسال نمود و در مورد اهمیت برخی موارد مترتب با انتخاب مجله

علمی توسط نویسندگان نظرخواهی نمود. بیشترین امتیازات به سرعت داوری و پاسخ (۸۲ درصد)، داوری دقیق استاندارد (۷۷ درصد)، مشهور بودن و جایگاه برتر مجله (۷۵ درصد) و سپس Impact factor مجله (۶۶ درصد) داده شد. کمترین امتیاز به کیفیت فیزیکی مجله (مانند روی جلد، رنگ‌ها، نمودارها و ...) با ۳۸ درصد و خدمات مجله (مانند راهنمای نویسندگان، Reprints، نشان دادن سیر مقاله در اینترنت و ...) با ۴۲ درصد داده شد. سه امتیاز بینایی به خوانندگان مجله (۶۳ درصد)، سرعت چاپ مقاله بعد از تایید شدن (۶۰ درصد) و سردبیر و هیئت تحریریه (۵۵ درصد) داده شد. در سال ۱۳۸۸ مجله غدد درون‌ریز و متابولیسم ایران نیز نظرات ۵۴ نفر از نویسندگان چند سال اخیر خود را مورد بررسی قرار داد. بیشترین اهمیت به Impact factor مجله (۱۰۰ درصد)، سپس به ترتیب امتیازات به داوری دقیق استاندارد (۹۶ درصد)، مشهور بودن و جایگاه برتر مجله (۹۴ درصد)، سرعت داوری و پاسخ (۹۳ درصد)، سرعت چاپ مقاله بعد از تایید (۹۱ درصد)، خدمات مجله (۷۲ درصد)، سردبیر و اعضای هیئت تحریریه (۶۷ درصد)، خوانندگان مجله (۴۵ درصد) و کیفیت فیزیکی مجله (۲۱ درصد) داده شد. به نظر می‌رسد که در مقایسه با نویسندگان بین‌المللی، محققین ایرانی ارزش بیش از حد برای Impact factor مجلات قائل هستند ولی هر دو گروه در مورد اهمیت سرعت داوری و پاسخ مجله، داوری دقیق استاندارد و مشهور بودن و جایگاه برتر مجله اتفاق نظر دارند. هر دو گروه نیز به کیفیت فیزیکی مجله پایین‌ترین رتبه را داده‌اند. توجه به نکات فوق برای سردبیران محترم مجلات پزشکی حائز اهمیت است.

مجلات پزشکی حاصل پژوهش‌های اساتید، دانشمندان و محققین ایرانی را به صورت مقالات به چاپ می‌رسانند و لذا دانستن جایگاه علم پزشکی برای سردبیران آنها حایز اهمیت است. در سال ۱۳۸۸ موسسه فناوری اوهایو، ایالات متحده امریکا پژوهشی را تحت عنوان "بررسی محورهای علمی و فناوری در برنامه پنجم توسعه" به سفارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی منتشر نمود. فرازی از این نوشته بشرح زیر است: "شاید بتوان ادعا کرد که حوزه پزشکی قوی‌ترین حوزه علمی کشور

است. در این حوزه بیش از هر حوزه دیگری دانشمندان (پزشکان) ایرانی با دانشمندان (پزشکان) کشورهای پیشرفته قابل قیاس هستند. دلیل این امر توجه پزشکان به علم بنیادی و کاربردی به طور همزمان است. به ندرت استاد دانشگاهی (در رشته‌های فنی) پیدا می‌شود که هم در سطح دانشگاه فعال باشد و هم در صنعت (منظور صرفاً حضور در محیط نیست)؛ ولی در عرصه پزشکی تقریباً تمام استادان علوم پزشکی در عرصه کاربردی رشته خود نیز فعال هستند (در بیمارستان و یا مطب شخصی). "چنین جایگاه حوزه پزشکی موجب مباحثات صاحبان حرف پزشکی است و به سردبیران مجلات علوم پزشکی اطمینان می‌بخشد که نتایج تحقیقات پژوهشگران این حوزه موجب رونق کیفی هرچه بیشتر مجلات آنها گردد.

اشکالات فنی و ساختاری شایع در نشریات علوم پزشکی متقاضی

رتبه علمی پژوهشی

دکتر علی اکبری ساری^۱، دکتر گیتی کاشی^۲، دکتر رویا کلیشادی^۳، دکتر فرهاد هنجانی^۴

۱- عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران و دبیر کمیسیون نشریات علوم پزشکی کشور (نویسنده مسئول)

۲- کارشناس دبیرخانه کمیسیون نشریات علوم پزشکی کشور

۳- عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و مسئول کمیته فنی کمیسیون

۴- عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز و مسئول کمیته ساختار مقالات انگلیسی کمیسیون

مقدمه

نشریات علوم پزشکی کشور که متقاضی دریافت رتبه علمی پژوهشی از دبیرخانه کمیسیون نشریات علوم پزشکی می باشند به طور معمول سه شماره نشریه را براساس استاندارد های اعلام شده منتشر نموده و جهت بررسی به دبیرخانه کمیسیون ارسال می نمایند. سپس نشریات فارسی توسط کمیته فنی و نشریات انگلیسی توسط کمیته های فنی و ساختار مقالات انگلیسی از نظر فنی و ساختاری مورد ارزیابی قرار می گیرند. در این مطالعه نتیجه ارزیابی ۲۰ نشریه ای که در سال ۱۳۸۷ توسط کمیته های فنی و ساختار مقالات انگلیسی کمیسیون بررسی شده اند ارائه می شود.

یافته ها

اشکالات فنی مشاهده شده در ۸ گروه زیر تقسیم بندی شد.

چکیده مقالات

بیشترین اشکال وارده به چکیده مقالات مربوط به طولانی بودن و عدم یکنواخت (consistent) بودن چکیده مقالات بود. عدم انطباق چکیده فارسی و انگلیسی، نامناسب بودن ترجمه انگلیسی، عدم درج درست مشخصات نویسندگان و نویسنده مسئول در چکیده انگلیسی و عدم یکسانی ساختار چکیده ها از دیگر ایرادات چکیده ها بود.

مشخصات نویسندگان

در بسیاری از مقالات سمت علمی، نام دانشگاه، شهر و کشور نویسندگان به طور کامل درج نشده بود.

کلیدواژه‌ها

استفاده از کلمات مخفف در کلید واژه ها، عدم تطابق کلید واژه‌ها با الگوی مش و عدم وجود کلید واژه در مقالات از اشکالات مهم در این زمینه بود.

جداول

تمامی نشریات مورد مطالعه به نحوی در ساختار جداول دارای اشکال بودند. اشکال در عنوان جدول، نبودن الگوی یکسان در جداول یک نشریه و ارایه جدول غیرضروری به طور مکرر در این نشریات مشاهده شد. عدم تعریف کلمات مخفف به صورت زیر نویس، درج عنوان جدول در زیر آن، وجود ایرادات تایپی، استفاده از فونت نامناسب، عدم رعایت فاصله جدول تا متن و عدم ذکر واحد متغیر مورد بررسی به ترتیب از دیگر اشکالات شایع در جداول بود.

نمودارها

فارسی نبودن متن نمودارها در مقالات فارسی، عدم تعریف کلمات مخفف به صورت زیر نویس، مناسب نبودن محل قرار گرفتن نمودارها، عدم وجود عنوان نمودار، وجود اشکال در عنوان نمودار، عدم یکسانی روش ارایه نمودارها، عدم وجود شماره نمودار، عدم درج عنوان نمودار در زیر آن، عدم ذکر واحد متغیرهای مورد بررسی و وجود نمودارهای غیرضروری از ایرادات شایع نمودارها بود.

منابع

تمام نشریات به نحوی در نحوه رفرانس نویسی مقالات دارای اشکال بودند. یکسان نبودن روش رفرانس نویسی، عدم درج منابع فارسی به انگلیسی، روش نامناسب ارایه رفرانس‌ها، استفاده نادرست از عبارات اختصاری در رفرانس‌ها، استفاده نادرست از رفرانس اینترنتی، عدم ارایه رفرانس برخی مطالب،

عدم تطابق روش نوشتن منابع با الگوی راهنمای نویسندگان، وجود ایرادات تایپی و نامناسب بودن سطر بندی رفرانس‌ها از اشکالات مهم و شایع در این زمینه بود.

سایت نشریه

بیش از نیمی از نشریات وبسایت کاملی نداشتند و در موارد متعددی آدرس وبسایت نشریه روی جلد آن درج نشد بود.

سایر اشکالات

ایرادات تایپی متعدد، نامناسب بودن عنوان مقالات، نامناسب بودن کیفیت چاپ و کاغذ و جلد، صفحه آرایی نامناسب، جا افتادگی در متن مقالات، نامناسب بودن کیفیت ترجمه، نامناسب بودن کیفیت تصاویر، وجود ایرادات نقطه گذاری، نامناسب بودن کیفیت صحافی، نامناسب بودن روش ارایه نتایج، نامناسب بودن فونت به کار رفته، عدم یکسانی ویرایش نهایی تمام مقالات یک نشریه، عدم درج نوع مقاله در صفحه اول مقاله، نامناسب بودن فاصله کلمات در متن مقالات، نامناسب بودن شیوه نگارش متن مقاله و عدم روانی متن مقاله از دیگر اشکالات شایع مشاهده شده بود.

نتیجه گیری

تقریباً تمامی نشریاتی که متقاضی رتبه علمی پژوهشی از دبیرخانه کمیسیون نشریات علوم پزشکی هستند به نحوی دارای یک یا چند اشکال اساسی در کیفیت فنی و ساختاری مقالات خود می باشند. ارتباط فعال و مستمر با دبیرخانه کمیسیون و استفاده از راهنماهای ارایه شده در این زمینه می تواند باعث کاهش اشکالات مذکور و ارتقای کیفیت نشریات شود.

داوری مطلوب

دکتر صادق مسرت

مرکز تحقیقات بیماری‌های گوارش و کبد، بیمارستان دکتر شریعتی دانشگاه علوم پزشکی تهران

وظایف سردبیران مجلات پزشکی ما باید انتخاب درست یک داور باشد برای پیدا کردن داور می‌توانیم از همکاران خود در رشته‌های مختلف سوال کنیم یا باید ابتدا از کسانی که مقالات علمی را فرستاده‌اند بخواهیم که خود داورانی برای داوری مقالات پیشنهاد کنند و ما در صورت لزوم داشتن اطلاعاتی از آن داوران خود انتخاب داور مطلوب را از بین آنان انجام دهیم روشی که در ده سال اخیر بین مجلات پزشکی جهان معمول شده و از صاحبان مقالات خواستار پیشنهاد کردن سه داور هستند. ما می‌توانیم به فرانس مقالات هم رجوع کرده و داوران را از میان آنان انتخاب و به آنها رجوع کرده و سوال کنیم که آیا مایل به قبول داوری مقاله با فرستادن خلاصه مقاله به آنان هستند؟ آنچه که مهم است ایجاد یک ارتباط حسنه با داوران و حفظ آنها برای داوری مقالات می‌باشد این حفظ رابطه لازم نیست که با جبران زحمات آنان با پرداخت مبلغی توأم باشد بلکه می‌تواند با دادن لوح سپاس یا تقدیم کتاب ارزشمند یا تهیه مجله پزشکی مورد خواست آنان و همچنین درج نام در آخرین شماره سالیانه مجله به عنوان داور باشد.

برای داوری راهبرد استاندارد وجود ندارد(۱)، داور باید کاملاً عادلانه و با بی‌طرفی قضاوت کرده لازم نیست که خود حتماً در آن زمینه کار کرده باشد ولی باید از موضوع بررسی مطلع باشد با این که کار داور نمی‌تواند همیشه بسیار مطلوب باشد ولی وجود قضاوت او اگر هم مناسب نباشد برای تصمیم سردبیر و شورای تصمیم‌گیری لازم است در یک بررسی که از طرف یک مجله آمریکائی مربوط به Emergency انجام گرفت یک کار علمی تصنعی که در آن ۱۰ اشتباه اصلی و ۱۳ اشتباه جزئی وجود داشت به ۲۰۳ نفر که داور مجله بودند فرستاده شد. داوران فقط ۱۷ درصد از اشتباهات مهم مقاله و ۲۵ درصد اشتباهات جزئی

را توانستند در نظریه خود گزارش کنند و ۶۸ درصد آنها نتوانستند درک کنند که نتیجه نهایی با داده‌های این مقاله همخوانی ندارد (۲).

مطابق بررسی‌هایی که در مقایسه داورها شده است سن بالا و جنسیت داوران نمی‌تواند نمودار داورى مطلوب باشد ولی فعالیت داور در مراکز تحقیقاتی معتبر و موقعیت آنان در آن مرکز می‌تواند به عنوان معیار خوبی برای انتخاب داور باشد علاوه بر آن معلوم شده که داوران جوانتر از چهل سال بخصوص آنهایی که در اپیدمیولوژی کار کرده اند بهتر از داوران مسن تر می‌توانند به عنوان داور مطلوب تعیین گردند (۳).

داور بهتر است که از نام نویسندگان مقاله بی‌خبر باشد در یک بررسی در این رابطه انجام شده و چند مقاله به چندین داور برای داورى بدون اطلاع و یا با اطلاع از نویسندگان مقاله داده شده نشان می‌دهد که میزان توافق (Correlation Coefficient) بین داورها در رابطه با ۳ یا ۶ موضوع محتویات مقاله با عدد تطابق ۰/۷۶ یا ۰/۷۲ هنگامی که نویسندگان نامعین بوده اند بهتر از توافق با ۰/۵۶ و ۰/۵۸ در صورت معین بودن نویسندگان برای داور بوده است (۴).

داور باید تشخیص دهد که آیا موضوع بررسی تا چه اندازه نوع آوری دارد و اگر هم نوع‌آوری نداشته باشد بررسی می‌تواند راجع به موضوعی باشد که سابقاً تحقیق شده ولی بعلت نقص متدولوژی مورد توجه قرار نگرفته ولی از اهمیت برخوردار است، داور باید نکته مثبت بررسی و ضعف آنرا شناخته و راجع به درستی متدولوژی برای طرح موضوع و ارزیابی داده‌ها و نتایج گرفته شده از آن نظر داده و پیشنهاد اصلاحی برای بهبودی ساختار مقاله بدهد که تمام آن بتواند به نویسنده مقاله منتقل گردد و از طرف دیگر هم به سردبیر مجله پیشنهاد کلی خود را جهت تصمیم‌ارایه دهد (۵). سر دبیر هم باید قدرت و ضعف داورى را مورد ارزیابی قرار داده که برای داورى‌های بعدی می‌تواند بسیار کمک کننده باشد ثابت شده است که برای بهبودی فعالیت داوران برگزاری کارگاه‌های اختصاصی تاثیرگذار نمی‌باشد و در واقع داور قابلیت داورى را با استعداد فطری خود کسب کرده و آموخته است. مجله BMJ کیفیت داورى ۱۳۷

داور خود را به مدت ۷/۵ سال مورد ارزیابی قرار داد و به این نتیجه رسید که کیفیت داوری آنها در نیمه اول سه سال داوری با نیمه دوم سه سال داوری فرق چندانی با هم نداشته است داوران خوب در تمام این مدت از ابتدا خوب داوری کرده اند و یا بالعکس (۱).

لااقل باید برای هر مقاله دو داور انتخاب شود که یکی از آنها باید در رشته مربوطه صاحب نظر باشد ضمناً لازم است قبل از تقاضای داوری برای داور خلاصه مقاله فرستاده شده و از او سوال گردد آیا آمادگی برای داوری مقاله را دارد و می‌تواند نظر خود را در فاصله چهار هفته ارسال نماید در یک بررسی نشان داده شده که اگر داور تجربه طولانی مدت داوری را داشته باشد به طور متوسط ۲/۷ ساعت وقت برای خواندن و نوشتن داوری صرف می‌نماید و وقت بیشتر لازم به نظر نمی‌رسد (۶).

سردبیران مجلات پزشکی معتبر جهان در دهه اخیر برای بررسی‌های بالینی و مداخله راهبردی بنام Consort (۷) و راهبرد دیگری برای بررسی‌های غیرمداخله یعنی توصیفی و اپیدمیولوژی بنام Strobe نوشته‌اند (۸) که خود را موظف به رعایت آن برای قبولی مقالات جهت چاپ می‌کنند و چنانچه نویسندگان مقاله به این بررسی‌ها توجه نکنند نباید انتظار داشته باشند که مقالات آنها بتواند مورد داوری و احیاناً پذیرش برای چاپ قرار گیرد، تمام کسانی که در ایران قصد انجام چنین تحقیقاتی را دارند باید طرح خود را با سوالات مطرح شده در این دو راهبرد تطبیق دهند و ما سردبیران مجلات باید برای پذیرش یا رد مقالات از این راهبردها استفاده کنیم، مثلاً در راهبرد Consort اولین سوالی که مطرح می‌شود این است آیا جمعیت مورد مطالعه مناسب و قابل دسترسی برای انجام بررسی هست یا نه؟ (Eligibility) و شاخص‌های مورد نظر در چه کسانی از آنها وجود دارد و آیا چند درصد آنها حاضر به همکاری برای انجام بررسی هستند و آیا این جمعیت مورد نظر به طور صحیح به دو گروه شاهد و مداخله راندم شده و آیا تعداد آنها کافی برای کسب نتیجه با قدرت کافی می‌باشد آیا افراد گروه درمانی کاملاً از درمان مداخله استفاده نموده و آنرا کاملاً به پایان رسانده‌اند و اگر به پایان نرسانده‌اند علت آن

چه بوده است و آیا آنها بمدت کافی مورد پیگیری قرار گرفته‌اند و چند درصد آنها از بررسی خارج شده و علل خروج آنها چه بوده است.

داوران اگر تمایل دارند که از نظریه داور دیگر هم مطلع شوند باید آنرا ذکر کنند. داوران نباید محتویات مقاله را در اختیار و دسترسی دیگران قرار داده و آنرا باید تا چاپ مقاله محرمانه بدانند.

تا ۱۰ یا ۱۵ پیش جهان غرب بسیار به انجام کارهای تحقیقات پایه اهمیت می‌داد و به بررسی‌های بالینی و نتایج آن توجهی نمی‌کرد ولی در دهه اخیر بودجه تحقیقاتی بیشتر صرف آن تحقیقاتی می‌شود که اثر آن برای سلامتی و بهداشت جامعه نمودار باشد و اگر بودجه تحقیقات بالینی در سابق بیشتر به وسیله کارخانه‌های داروئی و تشخیصی تامین می‌شد به علت تاثیر نفوذ کاذب این مراکز سعی شده که بودجه امروزه تحقیقات درمانی بوسیله مراکز غیردینفع دولتی تامین شود سوالات مهمی که در تحقیقات بالینی می‌شود شامل انتخاب جمعیت مناسب است که می‌تواند افراد جامعه باشد و برای کل جامعه صادق باشد (Population -based) یا از افراد محیط بیمارستان و ارجاع کنندگان به آن (hospital – based) باشد بررسی‌های روی بیماران می‌تواند برای عمومیت دادن به جامعه در مراکز درمان اولیه (درمانگاه‌ها) یا در مراکز ارجاع ثانویه در بیمارستان‌های تخصصی انجام گیرند، پارامترهای مورد بررسی می‌توانند مربوط به میزان شیوع و بروز بیماری در جامعه یا عوامل بیماری‌زا و یا انتخاب گروه پرخطر یا بررسی مداخله با پارامترهای مربوط به تشخیص و یا درمان و پیش‌آگهی بیماری باشند هدف هر تحقیق بالینی در انتها باید پیامدهای روشنی داشته باشد که برای سلامتی جامعه از اهمیت برخوردار هستند.

در هر بررسی باید از اشتباهات (Bias) اجتناب کرد، بررسی‌های بالینی با درجه اعتبار متفاوت شامل بررسی‌های متآنالیز، بررسی‌های کوهورت، بررسی مورد و شاهدی یا بررسی مقطعی یا توصیفی یک گروهی از بیماران و یا بررسی مشاهده باشد بررسی‌های متآنالیز شامل نتیجه‌گیری از بررسی‌های مختلفی است که راجع به سوال مشخصی انجام شده و به اخذ نتیجه کلی منتهی می‌شود در چنین مطالعه باید تمام بررسی‌های انجام شده چه مثبت و چه منفی مورد ارزیابی داوران قرار گیرند از آنجایی

که نتیجه منفی بررسی‌های بالینی که بودجه آنها به وسیله شرکت‌های دارویی تامین می‌شود چاپ نمی‌شود. و نتایج یک‌طرفه به نفع کمپانی دارویی اخذ می‌شود با استفاده از بکارگیری آمار اختصاصی قیفی (Funnel test) می‌توان به غیرهمگونی بررسی متاآنالیز و وجود نتایج منفی گزارش نشده پی برد، برای جلوگیری کامل از عدم گزارش نتایج منفی سردبیران مجلات معتبر جهان از دو سال اخیر هنگامی حاضر به چاپ نتایج مقالات درمانی می‌شوند که پروتکل هر بررسی مداخله قبل از اجرای آن به مراکز بهداشت جهانی اطلاع داده شود. در بررسی متاآنالیز باید اعتبار کیفیت یک یک مقالات انتخاب شده به وسیله لاقل دو نفر داور مستقل از هم مورد ارزیابی قرار گیرند برای چگونگی ارزیابی هم راهبرد خاص وجود دارد که در ۹ سال پیش منتشر شده است (Quorum Statement)(۹).

در بررسی‌های راندومی و مداخله نوع انتخاب بیمارانی که وارد بررسی در دو گروه مورد و شاهد می‌شوند از اهمیت خاص برخوردار است نباید احتمالاً در یکی از دو گروه بیماران خاصی بیشتر وارد شوند طریقه راندوم بهتر است بوسیله کامپیوتر اخذ شود، مطالعه باید دو سوکور بوده و با تعداد زیاد و کافی انجام گیرد در صورت از دست دادن بیماران در دو گروه هنگام آنالیز نهایی باید فرض را بر این گذاشت که هر بیماری که در هر گروه نتوانست تا آخر بررسی تعقیب شود باید به عنوان عدم پاسخ مناسب به درمان در آن گروه محسوب شود. شرایط مناسب بررسی‌های مداخله در توافقنامه Consort گنجانده شده است.

در بررسی کوهورت افراد جامعه که احتمالاً تحت خطرات بیماری زا زندگی می‌کنند در مقابل کسانی که این خطرات را ندارند در طول لاقل دهسال پیگیری می‌شوند مهمترین بررسی کوهورت که در دنیا وجود دارد بررسی Framingham در آمریکای شمالی است که خطر بروز بیماری‌های قلبی و عروق را از اوایل ۱۹۵۰ در تحت وجود شرایط بیماری‌زا مانند بالا بودن فشارخون، و لیپیدها، و استعمال دخانیات مطالعه نموده‌اند(۱۰و۱۱). این بررسی حال در نسل سوم ساکنان فرامینگهام ادامه دارد. بررسی مهم دیگر کوهورت از جمله بروز سرطان ریه در پزشکان کشور انگلستان با مصرف دخانیات است مطالعات کوهورت

می توانند هم آینده‌نگر و هم پس‌نگر باشند یعنی ابتدا مشخصات افراد کاملاً ثبت شده و بعد بروز عارضه بخصوص با عاملی که ثبت شده ولی در ابتدا به آن توجهی نشده است مورد ارزیابی قرار می‌گیرد، در بررسی کوهورت باید جمعیت انتخاب شده نمونه تمام جمعیت جامعه مورد نظر باشد عوامل تاثیر گذار ابتدا آشنا و مخفی مورد مطالعه باید کاملاً به صورت عینی اندازه‌گیری شده و تغییرات احتمالی در طول مدت پیگیری در تمام افراد مورد توجه قرار گیرند، بررسی باید به مدت زمان کافی پیگیری شود جزئیات این نوع بررسی‌ها در موافقتنامه Strobe قابل مطالعه است.

در بررسی مورد و شاهدی باز هم نکته بسیار مهم انتخاب صحیح و مناسب افراد شاهد است و این که آیا افراد شاهد از همان جمعیتی که بیماران مورد مطالعه قرار می‌گیرند انتخاب شده و از نظر سن و جنس و شرایط محیطی و طبقه اجتماعی شبیه هم هستند؟ پارامترها باید در هر دو گروه شبیه هم اندازه‌گیری شوند از آنجایی که معمولاً در هنگام پرسش و عادات زندگی، بیماران خاطره ذهنی قوی‌تری در رابطه با بیماری خود نسبت به گروه شاهد دارند. این می‌تواند عامل مهم خطا در نتیجه‌گیری باشد (Recall - bias).

بررسی‌های توصیفی ضعیف‌ترین نوع بررسی در رابطه با شناخت عوامل تاثیرگذار برای بیماری است که در دهه‌های قبل منتشر می‌شد و امروز در مجلات معتبر در حالت استثنایی خاص گزارش می‌شود ما در خیلی از این بررسی‌های توصیفی نمی‌دانیم که آیا مطالعه پس‌نگر یا آینده‌نگر است آیا همه بیماران پشت سر هم مورد مطالعه قرار گرفته‌اند و این که آیا بیماری مورد مطالعه از نظر شدت شبیه مواردی هستند که اغلب ما در جامعه با آن سر و کار داریم و آیا تمام عوامل به طور مطلوب در پرونده‌ها ثبت شده و مطابق یک معیار درست مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند.

بررسی‌های مقطعی برای تعیین فراوانی یک بیماری (Prevalence) و چگونگی سلامتی جامعه بسیار مناسب است. در بررسی‌های مقطعی عوامل تاثیرگذار باید در یک زمان در گروه بیمار و گروه سالم مطالعه شوند، در این نوع بررسی انتخاب نمونه‌ها واقعاً باید نمودار کل جامعه بوده و عوامل تاثیرگذار به

خوبی اندازه‌گیری شده و همه نمونه‌ها هم در این بررسی مقطعی ضبط شده باشند و طیف وسیع بیماران با شدت بیماری مختلف در این بررسی وجود داشته مورد ارزیابی قرار گرفته باشند.

در بررسی‌هایی تستی که مربوط به تشخیص یک بیماری در جامعه است باید تست مربوطه با بهترین امکان تشخیص مقایسه شده باشد مثلاً تشخیص وجود خون مخفی در مدفوع با چه متدی اندازه‌گیری شده و آیا اختصاصیت تست بالاست و هر کسی که در مدفوع خون داشت حتماً ضایعه خاصی را دارد یا ممکن است ضایعه وجود نداشته باشد. در این نوع بررسی‌ها باید تست مورد بررسی با بهترین متد تشخیص مقایسه شود باید شخص ارزیاب کاملاً از نتیجه وجود یا عدم بیماری بی‌اطلاع باشد بایستی حد مثبت یا منفی بودن (cut-off) کاملاً مشخص شده و مخارج تست هم که جامعه باید آنرا پرداخت کند برای همه قابل تحمل باشد راهبرد این بررسی‌ها هم در موافقتنامه Stard ذکر گردیده است (۱۲).

در این جا بنده از تطویل کلام پوزش می‌طلبم و سعی کردم که داوری مطلوب را چه از نظر دید سردبیران و انتخاب شایسته داور مجله و چه از نظر مشخصات و تمام نکاتی که باید در بررسی‌ها مورد نظر قرار گیرد ذکر کنم، ولی گفتار ما در این مقاله بدون کسب نتیجه اصلی بدون ارزش خواهد بود اگر شرایط ایران را مورد ارزیابی قرار ندهیم. درست است که تعداد مقالات انتشار شده ما در ده سال اخیر به طور چشم‌گیری زیاد شده و همه بخصوص مسئولین مملکت بدان افتخار کرده و آنرا نماد پیشرفت میدانند ولی باید دید ما با انتشارات خود آیا واقعاً نسبت به ۱/۱۰۰ جمعیت جهان تولید علم کرده‌ایم؟

در سال‌های گذشته چهارده مجله پزشکی ایران در ISI و Pubmed اندکس شده اند در سه سال گذشته همان طوری که در این جدول ذکر شده است ۱۵۵۶ مقاله از ایران در این مدت در اختیار جامعه علمی جهانی قرار گرفته است اما جمعاً ۲۰۰ مرتبه به این مقالات ارجاع شده که ۱۲۲ مرتبه آن هم ارجاع بخود بوده و فقط ۷۸ مرتبه کشورهای خارجی به این مقالات ارجاع نمودند و به عبارت دیگر فقط به ۵ درصد مقالات به طور متوسط یک مرتبه ارجاع شده است و از آنجایی که بعضی از این مقالات به تنهایی تا ۱۰ مرتبه ارجاع داشته‌اند باید اعتقاد داشت که اگر مقاله با ارزشی در بین مقالات یافت میشد به طور

قطع مورد استناد محققین جهان قرار می‌گرفت حال من از همکاران ارجمند و عزیزم منصفانه سوال می‌کنم آیا ما واقعاً تولید علمی قابل ارایه به جهان در سال‌های گذشته داشته‌ایم البته بنده به مقالاتی که از طرف محققین ایرانی در مجلات پزشکی کشورهای خارج چاپ شده است ارجاع نکرده‌ام.

یقین دارم که تاسیس و مدیریت این مراکز تحقیقاتی در ایران از روی ضابطه‌های علمی انجام نگرفته و مسئولین این مراکز به علت نداشتن انگیزه علمی که شرط آن عشق به تحقیق و نوآوری و عدم توجه به مادیات و پست‌های غیر علمی است، نتوانسته‌اند الگوی خوبی برای جذب جوانان با استعداد و علاقمند به علم و تفحص باشند و محیط خلاقیت علمی را که لازمه اعتلاء و تولید دانش است بوجود آورند. بدیهی است تا مادامی که این طرز تفکر در سیستم فعالیت دانشگاه‌ها و مراکز علمی ما پیاده نشود و اصل انتخاب نخبگان علاقمند به کار و تحقیق برای فعالیت تمام وقتی در محیط دانشگاهی رعایت نشود و نیز استقلال دانشگاه و عدم نفوذ سیاست در سرنوشت دانشگاه بدیهی نباشد، نمی‌توانیم انتظار تحول اساسی برای تولید علم ارزشمند و مورد توجه جهان خارج در ایران باشیم و از داوران مطلوب هم بهره‌مند گردیم.

Reference s

رتبه‌بندی مجلات ایرانی نمایر شده در پایگاه اطلاعاتی ISI , Web of science

Pubmed: واحدسنجی مرکز توسعه و هم‌آهنگی تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی

1. Godlee F., Jefferson T. Peer review in health and sciences. BMJ Publishing Group 2003, BMA house, London.
2. Black N, van Rooyen S, Godlee F, Smith R, Evans S. What makes a good reviewer and a good review for a general medical journal? JAMA 1998; 280: 231-3.
3. What makes a good reviewer and what makes a good review. J Explore (NY) 2005; 1: 40-5.
4. Jadad AR, Moore RA, Carroll D, Jenkinson C, Reynolds DJ, Gavaghan DJ, McQuay HJ. "Assessing the quality of reports of randomized clinical trials: is blinding necessary?" Control Clin Trials 1996; 17:1-12.
5. Young JM and Solomon MJ. How to critically appraise an article. Nature Clinical practice Gastroenterology & Hepatology 6: 82-91.
6. Yankauer A. How are the peer Reviewers and How much do they review? JAMA 1990; 263: 1338-40.
7. Moher D, Schulz KF, Altman D; CONSORT Group. The CONSORT Statement: revised recommendations for improving the quality of reports of parallel-group randomized trials 2001. JAMA 1998; 280: 231-3.
8. Von Elm E, Altman DG, Egger M, Pocock SJ, Gøtzsche PC, Vandenbroucke JP; STROBE Initiative. Strengthening the Reporting of Observational Studies in Epidemiology (STROBE) statement: guidelines for reporting observational studies. BMJ 2007; 335: 806-8.

9. Moher D, Cook DJ, Eastwood S, Olkin I, Rennie D, Stroup DF. Improving the quality of reports of meta-analyses of randomised controlled trials: the QUOROM statement. QUOROM Group. Br J Surg. 2000; 87: 1448-54.
10. Kannel WB, Evans JC, Piper S, Murabito JM. Angina pectoris is a stronger indicator of diffuse vascular atherosclerosis than intermittent claudication: Framingham study. J Clin Epidemiol 2008; 61: 951-7.
11. Kannel WB, Vasan RS, Keyes MJ, Sullivan LM, Robins SJ. Usefulness of the triglyceride-high-density lipoprotein versus the cholesterol-high-density lipoprotein ratio for predicting insulin resistance and cardiometabolic risk (from the Framingham Offspring Cohort). Am J Cardiol 2008; 101: 497-501.
12. Bossuyt PM. STARD statement: still room for improvement in the reporting of diagnostic accuracy studies. Radiology 2008; 248: 713-4002.

	Iranian Journals in pub med, iso*	Total Documents. (3 years)	Total Cites (3years)
1	Archives of Iranian Medicine	247	67
2	Iranian Journal of Medical Sciences	168	16
3	Daru	104	36
4	Iranian Biomedical Journal	98	18
5	Medical Journal of the Islamic Republic of Iran	49	2
6	Iranian Journal of Public Health	108	24
7	Journal of Research in Medical Sciences	165	6
8	Acta Medica Iranica	164	5
9	Iranian Journal of Allergy, Asthma and Immunology	32	2
10	Iranian Journal of Diabetes and Lipid Disorders	100	1
11	Iranian Journal of Immunology	32	6
12	Iranian Journal of Radiation Research	91	5
13	Journal of Medicinal Plants	125	8
14	Yakhteh	72	4
	Total	1556	200
	Foreign citations		78(5%)

*Iranian Ministry of Health

تقلب و ریاکاری در انتشارات علمی

دکتر تورج نیرنوری

جراح اعصاب

در سال‌های اخیر دنیای علم شاهد چاپ تعداد نه چندان کمی مقالات در مجله‌های بسیار معتبر علمی و پزشکی بوده که پس از مدتی تقلب در داده‌های آن مقالات برملا شده و سردبیران آن مجلات مجبور به پس‌گرفتن آن مقالات شدند. این مشکل تقلب، هم برای علم و هم برای سردبیران مجلات علمی معضل بزرگی را ایجاد نموده است.

گاهی این گونه تقلب‌ها هرگز فاش نمی‌شوند و در مقاله‌های بعدی به عنوان مرجع استفاده شده و تکرار می‌شوند و گاهی به عناوین خاصی، دیگران به نادرستی آن پی‌برده و یا قادر به تکرار آن آزمایش نمی‌شوند و به داده‌ها و آن پژوهش مشکوک می‌شوند و آن را به زیر سؤال می‌برند.

این مقاله مروری بر تاریخچه تقلب (Fraud) و دستبرد علمی (Plagiarism) خواهد بود. که هر دو به عنوان خلاف علمی (Scientific misconduct) در پژوهش‌های علمی محسوب می‌شوند و اندکی هم راجع به ریاکاری (Dishonesty) که شامل دست‌کاری و یا مخفی کردن نتایج نامطلوب می‌باشد، سخن گفته خواهد شد.

تقلب را "جعل" (Fabrication) و یا تحریف (Falsification) در انجام آزمایش و یا در گزارش آن توصیف می‌کنم.

به عنوان نمونه: در ۱۹۱۲ شخصی به نام Charles Dawson در یک معدن شن در Piltdown در انگلستان جمجمه‌ای پیدا کرد که به نام Piltdown Man معروف گردید. این جمجمه برای سال‌ها به عنوان نمونه "حلقه گمشده" یا (Missing link) تحول انسان از میمون‌ها در محافل باستان‌شناسی انسانی مورد بحث و گفتگو قرار گرفت، تا بالاخره در سال ۱۹۵۳، یعنی پس از گذشت ۴۰ سال ثابت شد

که این مجسمه تلفیقی بوده از تکه‌های مجسمه یک انسان جدید و استخوان فک یک Orangutan و دندان‌های یک شامپانزه. دلیل این تقلب که بعنوان "Piltdown Man Hoax" معروف گردید چه بود؟ اولاً Dawson معروفیت بسیار زیادی برای سال‌ها به عنوان کاشف این مجسمه بدست آورد. ثانیاً در آن زمان انگلیسی‌ها که خود را ارباب دنیا می‌دانستند پدیده‌ای بدیهی می‌دانستند که انسان دانا حتماً از انگلستان منشا گرفته و از آنجا به اروپا و آسیا رفته و افریقا که اصلاً در آن زمان به عنوان محل پیدایش انسان مطرح نبوده.

مثال دیگر که ارایه می‌کنم مربوط به Sir Cyril Burt می‌باشد راجع به موروثی بودن (Heritability) هوش افراد که به طریق آزمون ضریب هوشی یا (I.Q test) اندازه‌گیری می‌شود.

Sir Cyril Burt که در سال ۱۹۷۱ میلادی فوت کرد، متخصص روانشناسی آموزش و پرورش، انگلیسی بود که در سال ۱۹۳۱ به سمت استاد و رئیس بخش روانشناسی University College لندن انتخاب گردید و در سال ۱۹۴۲ به عنوان رییس جامعه روانشناسان انگلستان برگزیده شد و سپس در سال ۱۹۴۶ لقب سر (Sir) دریافت کرد. وی در زمان حیاتش دارای شهرت و مقام بسیار معتبری بود و بدین جهت فقط پس از مرگش بود که تعدادی از مقالاتش به زیر سؤال رفتند و تقلب در آن‌ها راجع به بررسی ضریب‌هوشی در دوقلوها برملا شد.

Leon Kamin اولین کسی بود که متوجه شد که Correlation Coefficient ضریب هوشی این دوقلوها در بررسی‌های مختلف و گروه‌های مختلف همگی تا سه عدد اعشار Three decimal places یکی می‌باشد.

Leslie Hearnshaw دوست و همکار و بیوگرافر رسمی Burt هم بالاخره اذعان نمود که بعضی از داده‌ها در مقالات Burt مشکوک و احتمالاً تقلبی می‌باشند.

یکی دیگر از اتهامات بر علیه Burt این بود که وی ادعا کرده بود که کاشف متد Factor Analysis در آزمایشات روانشناسی بوده در حالی که معلم و استاد وی Charles Spearman در واقع کاشف این روش

بوده است. درضمن مشخص شد که بیشتر دوقلوهای را که وی بررسی کرده بوده، وجود خارجی نداشته‌اند و دو همکار وی (Co author) که در بسیاری از مقالات نام آن‌ها را برده است به نام‌های J. Margaret Howard و Conway مفقودالایر بوده و شاید اصلاً وجود خارجی نداشتند!

سؤال این است که چرا شخصی مانند Sir Cyril Burt دست به چنین تقلبی زده است؟ احتمالاً دلیل این است که حتی در علم تعصب و سوگیری (Bias) باعث می‌شود که بعضی‌ها برای اثبات عقاید خود داده‌ها را اندکی پس و پیش کنند تا آنچه که به نظرشان صحیح می‌آید را در کالبد یک سیستم منطقی- علمی بگنجانند.

البته این بحث سوگیری Bias یا تعصب در علم از بحث امروز ما خارج است و من در جای دیگری به آن پرداخته‌ام.

در دهه اخیر چندین مقاله تقلبی (Fraudulent) در مجله‌های علمی معتبر یافت شده است. مثلاً در مجله لانست (Lancet) در سال ۱۹۹۸ مقاله‌ای که واکسن MMR را باعث Autism، در کودکان توصیف نمود. توسط Andrew Wakefield چاپ شد که در رسانه‌های انگلستان سر و صدای زیادی کرد و باعث شد که بسیاری از پدران و مادران از انجام واکسیناسیون کودکان خود خودداری کردند و بیماری‌های واوربون (Mumps) و سرخک (Meales) ناگهان در انگلستان شایع شدند.

در سال ۲۰۰۵ در دانشگاه Pittsburgh در امریکا فردی به نام Jessica Lee Grol مقاله‌ای راجع به آنوریس‌های عروق مغزی چاپ کرد که مدارک بیماران را جعل کرده بود.

در سال ۲۰۰۳ پژوهشگری به نام ویکتور نینو در Lawrence Berkley National Laboratory کالیفرنیا ادعا کرده بود که دو عنصر شیمیایی جدید را کشف کرده است.

به هر حال از این قبیل تقلب‌ها در این مدت تعداد نسبتاً زیادی برملا شده است ولی از همه مهمتر داستان Woo Suk Hwang بود که یکی از معروف‌ترین پژوهشگرهای دنیا در زمینه سلول بنیادی (Stem cell) Cloning بود که در دسامبر ۲۰۰۵ تقلب‌هایش فاش شد. هوانگ که در دانشگاه ملی سئول در

کره جنوبی در زمینه Somatic cell nuclear transfer یا (Therapeutic cloning) کار می‌کرد در دو مقاله در مجله (Science) در سال‌های ۲۰۰۴ و ۲۰۰۵ نتیجه آزمایشات خود را چاپ نمود. موفقیت هوانگ در دنیای پژوهش‌های سلول‌های بنیادی هیاهو ایجاد کرد. مجله Scientific American او را بعنوان Research Leader سال شناخت و حتی در بعضی از محافل علمی زمره جایزه نوبل مطرح بود. ولی در نوامبر ۲۰۰۵ یکی از همکاران هوانگ به نام Roh Sung-il برملا کرد که ۹ تا از ۱۱ تیره‌های سلول‌های بنیادی جعلی بوده‌اند و در مدت زمان کوتاهی هوانگ به تقلب خود اعتراف کرد و باعث شد که او را از دانشگاه سئول اخراج کردند و مجله Science مقاله‌ها را لغو کردند و Scientific American نیز جایزه خود را پس گرفت.

اصولاً فرض می‌شود و غالباً هم واقعیت دارد که در علم یک سیستم نظارت وجود دارد که دیر یا زود اینگونه تقلب‌ها آشکار و پاکسازی می‌شوند، ولی این روش به آن آسانی که تصور می‌رفت نیست. اگر کشف اینگونه تقلب‌ها برعهده سردبیران مجلات علمی باشد بار سنگینی بر آنها تحمیل می‌شود که احتمالاً از عهده آن برنخواهد آمد. در سال ۱۹۷۷ عده‌ای از سردبیران مجلات معتبر علمی کمیته‌ای تشکیل دادند به نام Committee on Publication Ethic یا COPE که از این گونه تقلب‌ها جلوگیری کنند ولی همان گونه که BMJ در سال‌های ۲۰۰۵ و ۲۰۰۷ در سرمقاله خود اعتراف کرد، کاری بسیار دشوار و نسبتاً ناموفق بوده و تنها توصیه‌ای که کردند این بود که باید داوران مقالات همیشه مترصد باشند که اگر موارد مشکوکی در مقاله‌ای دیدند آن را به مرکزی که در آن چنین تحقیقاتی انجام شده گزارش دهند تا بررسی شود و با وجود این که در امریکا در سال‌های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ مرکزی به نام Office of Research Integrity تأسیس شد که با همکاری دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی از این گونه تقلب‌ها جلوگیری کنند ولی باز هم مؤثر واقع نشد.

Plagiarism یا دستبرد علمی مقوله دیگری می‌باشد که در اینجا به آن اشاره می‌شود.

البته این گونه دستبردهای علمی بیشتر در ممالک در حال توسعه و علی‌الخصوص توسط نویسندگانی که زبان مادری آن‌ها انگلیسی نیست، شایع‌تر می‌باشد. گاهی اینگونه دستبردها از کپی کردن چند سطر و یا چند پاراگراف مخصوصاً در مقدمه مقاله (introduction) و یا در بخش متد (method) تجاوز نمی‌کنند که و عموماً به خاطر تسلط نداشتن به زبان انگلیسی می‌باشد و آن را می‌شود به سادگی برطرف کرد. ولی اگر رونوشت‌برداری و الصاق مطالب (copy and paste) در مقاله‌ای از حدی تجاوز کند و یا مانند نمونه‌هایی که جدیداً مشاهده گردیده به حد ۱۰۰ درصد برسد دیگر قابل بخشش نیست. لابد همگی با چند مقاله‌ای که جدیداً فاش گردیده که نویسنده‌ای مقاله پژوهشگر دیگری را بدون کوچکترین تغییری به نام خود در دوبار در دو online medwell publication منتشر کرده آشنایی دارید.

جدیداً نرم‌افزاری به نام eTBLAST در دانشگاه دالاس (Dallas) در تگزاس (Texas) طراحی شده که یک Test matching search engine می‌باشد و به راحتی می‌تواند این گونه بازنویسی‌ها را پیدا کرده و در یک database به نام Dejavu چاپ کند که شاید از اینگونه دستبردها تا اندازه‌ای جلوگیری شود.

ریاکاری علمی یا (Dishonesty) که شامل دست‌کاری و یا مخفی‌کاری بعضی از نتایج بررسی‌های علمی می‌باشد بیشتر توسط مراکز دولتی و یا شرکت‌های بزرگ مانند شرکت‌های داروسازی و تباکو و یا شرکت‌های نفتی انجام می‌گیرد. دو مثال از این گونه ریاکاری را شرح خواهیم داد.

در سال ۲۰۰۲ فروش دارو در دنیا در حدود ۴۰۰ بیلیون دلار بوده که نصف آن در امریکا به فروش رسیده است. شرکت‌های عظیم داروسازی با ثروت و قدرتی که دارند می‌توانند در کنگره و FDA امریکا اعمال نفوذ کنند و حتی دانشگاه‌ها و پزشکان را نیز تحت تأثیر تبلیغاتی خود قرار دهند.

از بودجه عظیم این شرکت‌ها ۱۱ درصد صرف گسترش پژوهش برای یافتن داروهای جدید می‌شود، در صورتی که ۳۶ درصد بودجه صرف بازاریابی و تبلیغات می‌گردد.

گزینش در چاپ و گزارش اثر مطلوب دارو و در عین حال مخفی کردن اثرات نامطلوب آن‌ها می‌تواند باعث اغراق در خواص داروها باشد.

BMJ در سال ۲۰۰۵ و New England Journal در سال ۲۰۰۸، در مقالاتی که در تأثیر داروهای ضد افسردگی انجام گرفت نشان دادند که بررسی‌هایی که اثر مطلوب داروها را نشان می‌دادند توسط شرکت‌های داروسازی چاپ گردید، در صورتی که بررسی‌هایی که اثرات نامطلوبی را نشان می‌دادند منتشر نشد.

همان طور که راجع به Vioxx که بعداً برچیده شد در دادگاه مشخص شد که بعضی مقالات توسط نویسنده نامرئی (ghostwriter) منتشر شده که حقوق بگیر شرکت دارویی (Merk) بودند و بعضی مقالات به نام نویسندگان مهمان که در دانشگاه‌های معتبر پژوهش انجام می‌دادند، نیز منتشر گردید که در واقع در بررسی داده‌ها نقش نداشتند.

در خاتمه به نقش دولت جورج بوش در مخفی کردن و ریاکاری در گزارش‌های دانشمندان راجع به global warming و تولید الکل از ذرت برای مصرف سوخت به جای بنزین اشاره‌ای کنیم. می‌دانیم که دولت امریکا Kyoto Protocol را امضا نکرد و دولت بوش برای سال‌ها Global warming را به عنوان یک معضل جهانی انکار می‌کرد. یکی از مشاوران بوش به نام Frank Lutz به وی گفته بود که اصلاً اصطلاح Global warming را در سخنرانی‌هایش مصرف نکنند چون معنای خیلی بدی دارد و به جای آن کلمه Climate Change را به کار برد و در ضمن به وی گفته بود که همیشه تأکید کند که درباره این موضوع پژوهشگران متفق‌القول نیستند و یافته‌هایشان ضد و نقیض است (که واقعیت ندارد) و باز هم دولت بوش یک Ethanol Mandate را در سال ۲۰۰۷ از کنگره امریکا گذراند که تولید الکل از ذرت باید تا سال ۲۰۲۲ به ۳۶ میلیون گالن برسد تا بدین ترتیب هم تولید گازهای گلخانه‌ای را کاهش دهند و هم واردات بنزین از خارج کاهش یابد و بدین منظور به کشاورزان امریکائی یارانه‌های قابل توجهی برای کشت ذرت بدهند. متأسفانه ثابت شده که تولید الکل از ذرت نه تنها گازهای گلخانه‌ای را کم نخواهد کرد بلکه تولید آن باعث ازدیاد گازهای گلخانه‌ای خواهد شد و در ضمن باعث بالا رفتن قیمت گندم ذرت در تمام دنیا گردید.

در فوریه 2004 The Union of Concerned Scientists یک گزارش به نام
Scientific integrity in policy making انتشار دادند که دولت بوش را به ریاکاری و تحریف یافته‌های
علمی به نفع منظوره‌های سیاسی و سودجویی‌های صنعتی و با نادیده گرفتن سلامتی و ایمنی اجتماعی
متهم نمودند که تا سال ۲۰۰۵ این Manifesto توسط بیش از ۵ هزار دانشمند که شامل ۴۸ برنده جایزه
نوبل می‌بودند، امضا گردید.

از این رو برای پاسداشت ارزشی که از گذشته مرسوم بوده است، باید در انتشار مطالب علمی، از
ضوابط اخلاق نشر پیروی کنیم.

دلایل عدم انتشار به موقع نشریات ادواری پزشکی کشور

دکتر صالح زاهدی اصل، کبری ناخدا

پژوهشکده علوم غدد درون‌ریز و متابولیسم، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

انتشار مقالات داوری همتاشده از بهترین راه‌هایی است که کار پژوهش انجام شده را در معرض دسترسی استفاده‌کنندگان از آن قرار می‌دهد تا ضمن به کارگیری نتایج در بوته نقد و اظهارنظر قرار گیرد. در سال‌های اخیر انتشار مقاله در ایران سیر صعودی قابل توجه داشته که بالطبع تعدادی از آن‌ها در نشریات مورد تأیید کمیسیون نشریات وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی صورت می‌گیرد. در حال حاضر حدود ۱۴۰ نشریه ادواری پزشکی مورد تأیید در کشور چاپ می‌شود اکثراً آن‌ها به زبان فارسی هستند.

اکثر این نشریات فصل نامه هستند. مشکل عمده‌ای که اغلب این نشریات دارند عدم انتشار به موقع آن‌ها است که یکی از شاخص‌های مهم در ارزشیابی نشریات ادواری به کار می‌رود. این تأخیر دلایل متعددی می‌تواند داشته باشد که از جمله آن‌ها مشکلات داوری، تأخیر در برگشت مقاله اصلاح شده توسط مؤلفین و نیز مشکلات اجرایی در چاپ و توزیع آن می‌باشند. مطمئناً عدم اختصاص ردیف مشخص بودجه برای این نشریات نیز می‌تواند از دلایل دیگر این مشکل باشد. دفتر مجله غدد درون‌ریز و متابولیسم ایران با تأکید بر اهمیت داوری و دریافت مقاله اصلاح شده توانسته است در سال ۱۳۸۷ زمان تا دریافت نظرات داوری را به ۴۰ روز برساند که در سال ۱۳۸۶، ۴۸ روز بوده است. این زمان برای برگشت مقاله اصلاح شده توسط مؤلف برای این سال‌ها به ترتیب ۳۵ و ۳۷ ثبت شده است. در مجموع مجله توانسته زمان ثبت تا اعلام قبولی را از ۱۲۷ روز در سال ۱۳۸۶ به ۹۵ روز در سال ۱۳۸۷ برساند و بررسی ثبت‌ها نشان می‌دهد که این روند کاهشی در سال ۱۳۸۸ نیز ادامه دارد.

اگرچه توسعه کمی و کیفی نشریات ادواری پزشکی مشهود است اما به نظر می‌رسد که برای رساندن

آن‌ها به روند مطلوب نیاز به راهکارهای علمی و عملی باشد

اهمیت نمایه‌سازی نشریات علمی در نمایه‌نامه‌های معتبر بین‌المللی

دکتر رویا کلیشادی

هیئت علمی مرکز تحقیقات قلب و عروق دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

پیشینه ایرانیان در عرصه علمی بسیار درخشان است و هر چند در سال‌های اخیر شاهد روند سریع افزایش تولیدات علمی توسط پژوهشگران کشور خود بوده‌ایم، اما هنوز در سطح بین‌المللی از جایگاهی درخور پیشینه غرورانگیز خود برخوردار نیست. نمایه‌سازی مقالات در پایگاه‌های استنادی یکی از مهم‌ترین شاخص‌های تولید علم است. نمایه‌سازی روشی برای در دسترس قرار دادن و ارزیابی کمی و کیفی اطلاعات علمی است، لذا در حیطه تولید علم از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد. هدف اولیه نمایه‌نامه‌های معتبر، فراهم آوردن یک پایگاه اطلاعاتی از انتشارات، تأمین پوشش جامع از مهم‌ترین پژوهش‌های انجام شده در جهان است. هرچه دایره علم وسیع‌تر باشد، اثربخشی بیشتری خواهد داشت از این رو باید راهکارهایی پیش‌بینی کرد و تسهیلاتی فراهم نمود تا پژوهشگران بتوانند یافته‌های خود را در عرصه بین‌المللی منتشر و ارایه نمایند.

بدیهی است تلاش پژوهشگر منحصر به تالیف نتایج برآمده از تحقیق و انتشار آن در مجلات نمایه شده در نمایه‌نامه‌های معتبر از قبیل ISI نیست بلکه تلاش محقق در درجه اول به درک عمیق‌تر و سپس افزودن یافته‌ای تازه بر دانسته‌های قبلی است که در واقع با هدف کمک به رفع نیازهای واقعی کشورش صورت می‌گیرد. تاکنون تعداد محدودی از مقالات پژوهشگران ایرانی که در مجلات نمایه شده سایر کشورها به چاپ رسیده، به رفع نیازهای اساسی کشور کمک کرده‌اند چراکه برای افزایش احتمال پذیرش دست نوشته، پژوهش انجام شده باید درباره موضوعاتی باشد که مدنظر مجلات مزبور است نه اولویت‌های بومی و منطقه‌ای. از آنجا که در هر مجمع بین‌المللی، ملاک ارزیابی تولیدات علمی، تعداد مقالات و استنادها است، با افزایش تعداد مجلات نمایه شده کشور، می‌توان در عین اولویت بخشی به مسایل بومی، واقعیت‌های علمی بین‌المللی را نیز در نظر گرفت. از سوی دیگر برای این که مجلات بتوانند در نمایه‌نامه‌های معتبر نمایه شوند، بایستی از شاخص‌های بین‌المللی برخوردار باشند و این امر به نوبه خود به ارتقا کیفی مجلات و رعایت استمرار انتشار به موقع آنها کمک خواهد کرد.

ثبت کارآزمایی بالینی

دکتر مسعود سلیمانی

با توجه به پیشرفت‌های علوم پزشکی در کشور و گسترش روزافزون انجام کارآزمایی‌های بالینی در دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی کشور (از سال ۱۳۸۱ تا سال ۱۳۸۵ جمعا ۳۹۰۹ کارآزمایی بالینی در دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی کشور انجام شده است) نیاز به ثبت این نوع تحقیقات پیش از پیش احساس می‌شود. به همین منظور مرکز ثبت کارآزمایی‌های بالینی ایران با حمایت معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در سال ۱۳۸۷ راه‌اندازی شده است. حرکت ثبت کارآزمایی‌های بالینی در سال ۲۰۰۴ میلادی به همت ۱۱ مجله برتر پزشکی دنیا شروع شد. سردبیران این مجلات در طی نشست‌های توافقی کردند تا از چاپ نتایج مطالعات کارآزمایی بالینی که مشخصات آنها قبل از شروع مطالعه اعلام عمومی نشده باشد امتناع کنند. این موضوع با هدف شفاف‌سازی و در معرض عموم قرار گرفتن کارآزمایی‌های بالینی ناموفق و جلوگیری از سوء استفاده‌های احتمالی علی‌الخصوص در کشورهای افریقایی صورت پذیرفت. به دنبال این حرکت و در همان سال سازمان جهانی بهداشت از طرف وزرای بهداشت کشورهای عضو ماموریت پیدا کرد تا شبکه‌ای از مراکز ثبت کارآزمایی‌های بالینی مورد تایید این سازمان را تشکیل دهد. این مراکز که Primary Register نامیده شدند بایستی شرایط تعریف شده توسط سازمان بهداشت جهانی را احراز کرده باشند. همچنین جستجو برای یافتن یک کارآزمایی بالینی در هر یک از این مراکز از یک درگاه واحد در سازمان بهداشت جهانی صورت پذیرد World Medical Association در اجلاس اکتبر ۲۰۰۸ خود در سئول بند ۱۹ مبنی بر اجباری بودن ثبت کارآزمایی‌های بالینی قبل از شروع مطالعه را به اعلامیه هلسینکی اضافه نمود. تاکنون ۸ کشور انگلیس، چین، هند،

ژاپن، سریلانکا، هلند، آلمان و استرالیا در جمع شبکه سازمان جهانی بهداشت حضور داشته‌اند. ایران نیز از آذر ماه ۱۳۸۷ به عنوان نهمین کشور عضو به این جمع پیوست.

اهداف مرکز ثبت کارآزمایی‌های بالینی ایران عبارتند از: الف) اطلاع‌رسانی در مورد کارآزمایی‌های بالینی؛ ب) هماهنگ شدن فرآیند کار آزمایی‌های بالینی با استانداردهای بین‌المللی؛ ج) آموزش عمومی در زمینه مطالعات کارآزمایی بالینی و اهمیت آن. آدرس وب سایت مرکز ثبت کارآزمایی‌های بالینی ایران www.irct.ir می‌باشد.

گردش کار آن لاین در مجلات علمی

محمود سقائی

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

پیشرفت‌های چشم‌گیری ظرف بیست سال گذشته در فن‌آوری ارتباطات و اطلاعات روی داده است. این پیشرفت‌ها تاثیر شگرفی بر نحوه اداره سنتی مجلات علمی داشته است. لزوم استفاده از ای تکنولوژی ارتباطاتی جدید و نقش آنها در پیشرفت بسیار سریع‌تر و موثرتر دانش بشری بر همگان آشکار است. نشریات علمی نیز به نوبه خود می‌بایست از این تکنولوژی بصورت بهینه استفاده نمایند و سیستم گردش کار خود را از حالت سنتی مبتنی بر کاغذ، آرشیو فیزیکی و ارسال پستی به حالت اداره آن لاین در آورند. اکثر مراحل که در یک نشریه علمی به صورت آن لاین انجام می‌گیرد و طی آن مراحل یک مقاله ارسالی (ساب میشن) مورد کارشناسی قرار می‌گیرد و سپس در صورت قبول مقاله طی مراحل دیگری وارد چرخه ویرایش، صفحه آرایی و بازمینی قرار می‌گیرد از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است. این روندها می‌بایست بهینه‌سازی شده و علاوه بر لزوم رعایت استانداردهای جهانی حاکم بر اداره آن لاین همچنین در جهت کاربرد بومی تعدیل گردند. در این مقاله سعی شده است تا روند گردش کار آن لاین یک نشریه علمی و جزییات و ملزومات هر مرحله و انتخابات فراروی دبیران در هر مورد معرفی و تحت بررسی قرار گیرد تا بدین وسیله کمکی به فرهنگ استفاده روزافزون از گردش کار آن لاین در میان مجلات بومی شود و آفات و موانع فرا راه پردازش سریع و صحیح اطلاعات نشریه علمی مورد شناسایی قرار گیرد.

در این مقاله عملیات مختلف آن لاین مشتمل بر موارد زیر مورد بحث قرار می‌گیرد:

راه اندازی اولیه سایت مجله: در این قسمت مسایلی از قبیل انتخاب دامنه و سرویس میزبانی،

انتخاب و نصب نرم افزار اداره مجله، تنظیمات امنیتی سرور مورد بحث قرار می‌گیرد.

تنظیمات اولیه مجله: مباحثی مانند تعریف Masthead، قسمت‌های مختلف مجله و انواع مقالات، زبان نشریه، سطح دسترسی عموم به محتوای مجله (و در صورت دسترسی محدود انتخاب روش مناسب پرداخت کاربران)، تصمیم‌گیری در مورد اخذ یا عدم اخذ هزینه از نویسندگان، فرم‌های کارشناسی مختلف، متن ایمیل‌های اتوماتیک، تسهیلات خواندن مقالات، آمار و گزارش‌ها مجله، بومی‌سازی مجله، آرشیو فایل‌های مجله و اطلاعاتی‌ها در این قسمت قرار می‌گیرند. همچنین تنظیماتی از قبلی آدرس تماس‌ها مجله، حامی‌ها و اسپانسرها، ناشر، اندکس مجله، اهداف و حیطة، سیستم کارشناسی، سیاست‌های حاکم بر مجله و بر انواع مقالات، راهنمای نویسندگان، کپی رایت، نحوه و تواتر انتشار ظاهر وبسایت هدر و لوگو، محتوای صفحات مختلف، تعریف رل‌های مختلف، چگونگی اداره کاربران و غیره نیز در این قسمت مورد بحث قرار می‌گیرند.

عملکرد دبیر: بررسی و فیلتر اولیه مقالات جدید تهیه نسخه مناسب برای کارشناسی و تعیین دبیر بخش و کارشناسان، کنترل عملکرد کارشناسان، اتخاذ سیاست حفظ محرمانگی لازم، تصمیم‌گیری در مورد مقاله، ابلاغ تصمیم به نویسنده (و کارشناسان)، بررسی جوابیه و اصلاحیه نویسنده، اتخاذ تصمیم نهایی، سیاست برخورد با فایل‌های باقیمانده، ارسال مقالات پذیرش شده برای ویرایش و صفحه‌آرایی، راه‌اندازی سیستم بازبینی دقیق مقاله توسط افراد مختلف، قرار داده مقاله در نوبت انتشار، انتشار آن‌لاین شماره مجله، اطلاع به کاربران در مورد انتشار مجله.

عملکرد کارشناس: مطالعه دقیق ایمیل‌های دعوت به کارشناسی از سوی دبیر، مراجعه به سایت مجله برای بررسی بیشتر، شامل بررسی نوع مقاله، نام دبیر، عنوان و چکیده و فراداده مقاله و راهنمای کارشناسی مجله، مهلت کارشناسی، تصمیم در مورد قبول دعوت، خبردادن به دبیر در

مورد تصمیم اولیه، دانلود فایل یا فایل‌های مقاله و بررسی کارشناسانه آنها، تهیه متن کارشناسی و ویرایش مقاله ارسالی، اخذ تصمیم نهایی، ارسال حاصل کار به دبیر.

عملکرد نویسنده: بررسی و مطالعه دقیق راهنمای نویسندگان مجله، تهیه مقاله و مستندات لازم بر طبق راهنمای نویسندگان، ارسال مقاله به صورت آن‌لاین مشتمل بر: انتخاب نوع مقاله، تایید متن کپی رایت و سایر تعهدات مربوط به مجله، وارد کردن متن نامه covering، وارد کردن نام و مشخصات همه نویسندگان، فراداده مقاله (شامل عنوان، چکیده، اطلاعات نمایه‌ای، نام حامیان)، آپلود فایل اصلی و فایل‌های الحاقی، بررسی و مطالعه دقیق رسید مقاله و انجام امور درخواست شده اضافی از سوی مجله (تکمیل نواقص، معرفی کارشناس، پرداخت هزینه و غیره)، چک کردن مکرر وضعیت پردازش آن‌لاین مقاله، مطالعه دقیق ایمیل‌های ارسالی بعدی از سوی مجله و در صورت لزوم انجام تصحیحات در مقاله و ارسال نسخه ارسالی همراه با جوابیه، همکاری با ویراستاران و صفحه آراء، همکاری در انجام بازبینی دقیق مجله.

در این مقاله علاوه بر عملکردهای فوق عملکرد سایر افراد درگیر در مجله از قبیل ویراستار، صفحه آراء، بازبین‌ها، مدیر اشتراک و سرانجام خوانندگان مورد بررسی قرار می‌گیرد.

پیشینه‌ی مختصر ژورنال‌سیم پزشکی در ایران (۱۲۷۹-۱۳۵۷ش/۱۹۰۱-۱۹۷۹م)

دکتر محمد حسین عزیزی

متخصص گوش، گلو و بینی

ابداع روش چاپ متحرک در اواسط سده‌ی پانزدهم میلادی منجر به انتشار مطالب علمی در سطح جهان شد. نخستین مجله‌ی علمی به نام des Scavans در سال ۱۶۶۵ در پاریس منتشر شد و همزمان مجله‌ای نیز به نام Philosophical Transactions در لندن پایه ریزی گردید. سپس در نیمه دوم قرن هجدهم، نخستین مجلات پزشکی انتشار یافت. مجله‌ی پزشکی Medical Essays and Observation در سال ۱۷۳۱ در انگلستان و پس از آن نشریه Medical Repository در ۱۷۹۷ در آمریکا منتشر شدند. بعد از آن، مجلات معتبری از جمله مجله نیوانگلند در ۱۸۱۲، لانست در ۱۸۲۳، بریتیش مدیکال ژورنال در ۱۸۴۰ و جاما (JAMA) در ۱۸۸۳ انتشار یافتند. مجله طبی چین نیز در ۱۸۸۷ تاسیس شد که تاکنون انتشار آن ادامه یافته است.

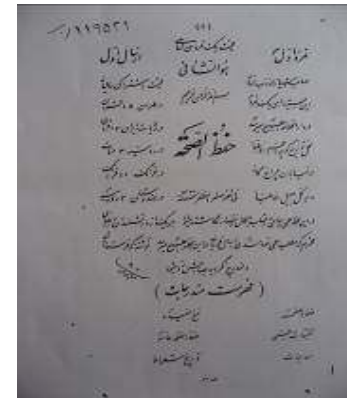
در کشورهای اسلامی، نخستین روزنامه در ۱۸۲۷م در مصر و به دنبال آن در ۱۸۳۰ اولین روزنامه در ترکیه منتشر گردید. در مقام مقایسه، نخستین نشریه ایرانی هفت سال بعد از ترکیه، در سال ۱۲۱۶ش/۱۸۳۷، توسط میرزا صالح شیرازی، ژورنالیست دانش آموخته اروپا، انتشار یافت. پس از آن در سال ۱۲۳۰ش/۱۸۵۱، روزنامه "وقایع اتفاقیه" در تهران منتشر گردید که در آن برخی مطالب پزشکی و بهداشتی نیز دیده می‌شد. از جمله در شماره سوم نشریه مزبور، مقاله کوتاهی درباره طرز پیشگیری از آبله انتشار یافته که برای آگاهی عموم بوده است. بعداً نیز، مجله‌ای به نام "علمی" در ۱۲۹۳ش/۱۹۱۴ در تهران منتشر شد که برخی از عناوین پزشکی و بهداشتی در شماره‌های مختلف آن عبارتند از: آب آشامیدنی و بهداشت عمومی (شماره ۲، صفحات ۱۸-۲۲، دکتر عباس اعلم‌الملک)، بهداشت عمومی (حاج دکتر محمود خان، در چند شماره)، تریاک، سم بزرگ (شماره ۶-صص ۴۰۵-۴۱۵، دکتر حسین قلی‌خان).

نخستین نشریه هفتگی بهداشتی- پزشکی در ایران، در سال ۱۲۷۹ ش/ ۱۹۰۱ میلادی در تهران منتشر شده و در چند دهه بعدی، تعداد و تنوع و به تدریج کیفیت نشریات علوم پزشکی در ایران افزایش یافته است. این امر، به ویژه پس از تاسیس دانشکده پزشکی تهران در سال ۱۳۱۳ ش/ ۱۹۳۴ م و بعداً در سایر شهرهای بزرگ، تحقق بیشتری یافته است.

نخستین نشریات پزشکی در ایران

همان‌گونه که پیش از این گفته شد، نخستین نشریه بهداشتی - پزشکی به نام "حفظ الصحه" در سال ۱۲۷۹ ش/ ۱۹۰۱ در تهران منتشر شد. متأسفانه علی‌رغم تلاش نگارنده، امکان دسترسی به این نشریه فراهم نشد.

پس از نخستین پزشکی که یک نشریه پزشکی آن را بنیاد نهاد، توسط دکتر علی اصغر نفیسی (۱۲۵۰-۱۳۲۸ ش)، دانش آموخته اروپا که بعداً در سال ۱۲۹۹ ش/ ۱۹۲۰ به عنوان نخستین وزیر به وزارت صحیه و امور خیریه منصوب شد، انتشار یافته است. این مجله ماهانه، حفظ الصحه (شکل ۱) نام داشته که پس از چند شماره به خاطر فقدان مخاطب کافی انتشار آن متوقف شده است. نخستین شماره این نشریه که در ۲۷ صفحه منمشر شده عناوین زیر دیده می شوند: بهداشت همگانی (صحیه همگانی)، تحقیقات طبی، درمانها و نسخ مفید.

شکل (۱): نشریه حفظ الصحه

نخستین مجله دولتی پزشکی در ایران در سال ۱۳۰۰ ش / ۱۹۲۱، توسط وزارت صحیه و امور خیریه منتشر شده است که در نخستین شماره این مجله ماهانه از پزشکان دعوت شده که مقالات خود را برای این مجله ارسال کنند.

سپس یک نشریه پزشکی ماهانه دیگر به نام "ندای صحت" توسط اتحادیه پزشکان دیپلمه در ۱۳۰۶ ش / ۱۹۲۷ تاسیس شده که سر دبیر آن سید رضی‌خان طباطبایی بوده است. در نخستین شماره آن عناوین زیر دیده می‌شود:

- تاسیس اتحادیه پزشکان دیپلمه و خط مشی مجله
- تاریخ پزشکی به قلم دکتر سید ولی الله نصر
- باکتریولوژی و اهمیت آن نوشته دکتر رسولی
- مضرات الکل و مسمویت با آن توسط دکتر علی‌خان مصطفوی
- آنفلونزا به قلم دکتر فضل الدوله
- نوزادان شیرخوار ، دکتر شفاءالدوله
- گزارش سالانه اداره کل بهداری ایران
- گزارش سالانه شعبه طبی شهرداری تهران

در سال ۱۳۱۲ ش / ۱۹۳۳، مجله‌ای پزشکی به نام "صحت نمای ایران" (شکل ۲) منتشر شده که مدیر مسئول این مجله دکتر محمد علی توتیا بوده است. این مجله، در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران (میکرو فیلم شماره ۵۶۷۶) موجود است. برخی از عناوین آن عبارتند از: سادیسم (یک اختلال روانی)، طاعون، دیفتری (در آن زمان یکی از کشنده‌ترین بیماری‌های شایع تیفوس بود). در شماره پنجم مجله مزبور مربوط به ۱۳۱۳ ش / ۱۹۳۴، اطلاعیه عمومی راجع به شیوع تیفوس در تبریز دیده می‌شود (شماره ۵، صفحات ۱۳۶-۱۳۸).

شکل ۲) مجوز انتشار و روی جلد نخستین شماره نامۀ ماهانۀ دانشکده پزشکی تهران

سایر نشریات بهداشتی- پزشکی که قبل از ۱۳۱۳ش/ ۱۹۳۴، سال تاسیس دانشکده پزشکی تهران، در ایران منتشر شده‌اند (جدول ۱).

جدول ۱) نخستین نشریات پزشکی و بهداشتی ایران پیش از تاسیس دانشکده پزشکی تهران در ۱۳۱۳ش (۱۹۳۴م)

نام	تاریخ انتشار (شمسی)	بنیانگذار	فاصله انتشار	محل انتشار
حفظ الصحه	۱۲۷۹	انجمن صحیه عمومی	هفتگی	تهران
حفظه الصحه	۱۲۸۴	دکتر علی اصغر نفیسی	ماهانه	تهران
طبابت	۱۲۸۶	میرزا ابراهیم خان	هفتگی	تهران
صحت	۱۲۸۷	سید حسین خان عدالت	ماهانه	تبریز
طب مصور	۱۲۹۵	مزین السلطنه	ماهانه	تهران
طبی	۱۲۹۸	محمد خان علیم الدوله	ماهانه	تهران
طب کنونی	۱۲۹۹	دکتر فتحعلی خان	ماهانه	مشهد
صحیه و امور خیریه	۱۳۰۰	وزارت صحیه وامور خیریه	ماهانه	تهران
طبابت	۱۳۰۱	میرزا احمد خان	دوبار در ماه	تهران
طب جدید	۱۳۰۲	ناشناخته	ماهانه	تهران
صحت	۱۳۰۳	ناشناخته	ماهانه	مشهد
شیر و خورشید سرخ	۱۳۰۴	شیر و خورشید سرخ	ماهانه	تهران
ندای صحت	۱۳۰۶	دکتر سید رضی خان صحت	ماهانه	تهران
دواسازی	۱۳۰۶	دکتر فتح الله فرهی	فصلنامه	تهران
صحت نمای	۱۳۱۲	دکتر محمد علی توتیا	ماهانه	تهران

ایران

در این بررسی جمعاً ۱۰۵ نشریه در زمینه پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی بررسی شده است که اینک نتایج آن به طور خلاصه بیان می شود.

فاصله انتشار

از ۱۰۵ نشریه مورد بررسی در این مطالعه، ۴۵ مجله ماهانه، ۴۰ نشریه به صورت فصلنامه، ۹ مورد هفتگی، ۱ نشریه دویار در ماه، یک نشریه دویار در سال، دو نشریه دو بار در سال و یک نشریه دیگر هر دو ماه یک بار منتشر می‌شده‌اند. فاصله انتشار دو نشریه نامنظم بوده و فاصله انتشار ۴ مورد نیز ناشناخته ماند.

محل انتشار

از ۱۰۵ نشریه بررسی شده، ۹۰ مورد در تهران منتشر شده‌اند. در سایر شهرها: در مشهد (۴ مورد)، شیراز (۳ مورد)، تبریز (۳ مورد)، اصفهان (۳ مورد) و اهواز (۲ مورد) منتشر شده است.

تاریخ انتشار

بیشترین این نشریات در فاصله زمانی ۱۳۳۹-۱۳۴۹ ش برابر با ۱۹۶۰ تا ۱۹۷۰ میلادی منتشر شده‌اند (جدول ۲).

جدول ۲) سال انتشار ۱۰۵ نشریه پزشکی بهداشتی در ایران

تعداد	سال (شمسی)
۴	۱۲۸۸-۱۲۷۹
۳	۱۲۹۹-۱۲۸۸
۷	۱۳۰۹-۱۲۹۹
۴	۱۳۱۸-۱۳۰۹
۱۳	۱۳۲۹-۱۳۱۸
۲۶	۱۳۳۹-۱۳۲۹
۳۰	۱۳۴۹-۱۳۳۹
۱۸	۱۳۵۷-۱۳۴۹
۱۰۵	جمع

ناشرین

این نشریات یا توسط موسسات دولتی یا دانشگاه‌ها و همچنین موسسات غیردولتی مستقل، پزشکان، داروسازان دندانپزشکان منتشر شده‌اند. از ۱۰۵ نشریه مورد بررسی در این مطالعه، ۴۳ نشریه توسط پزشکان، داروسازان و دندانپزشکان، ۳۷ نشریه توسط دانشکده‌های پزشکی، دانیزشکی و داروسازی و سایر موسسات دولتی (مانند وزارت بهداشتی که ۸ نشریه انتشار داده است)، و ۲۵ نشریه توسط انجمن‌ها، مجامع و سایر موسسات خصوصی به قرار زیر منتشر شده‌اند:

- انجمن بهداشت عمومی ایران
- انجمن تکنیسین‌های دارویی ایران
- انجمن پزشکان ایران
- بنیاد خیریه نورانی - تهران
- انجمن زنان و زایمان ایران
- مرکز روانپزشکی سلامی - شیراز
- انجمن متخصصین پوست و بیماری‌های آمیزشی ایران
- آسایشگاه رضاعی - تهران
- انجمن چشم پزشکی ایران
- روزنامه اصفهان
- انجمن روانپزشکی ایران
- مجله رنگین کمان نو - تهران
- انجمن جراحی و ارتوپدی ایران
- انجمن صحتیه عمومی
- انجمن دانش‌آموختگان اروپا
- انجمن علمی ترجمه و تالیف دانشجویان
- اتحادیه اطباء دیپلمه
- موسسه داروسازان ایران

- انجمن دندانپزشکی ایران
- انجمن ملی مبارزه با سرطان

موضوع نشریات

از ۱۰۵ نشریه، ۶۴ نشریه ویژه پزشکی و علوم وابسته، ۲۵ نشریه در زمینه بهداشت، ۱۰ نشریه در مورد داروسازی و ۶ نشریه در زمینه دندانپزشکی بوده است.

نشریات دانشکده های پزشکی

الف- نشریات فارسی دانشکده پزشکی تهران

نامه ماهانه دانشکده پزشکی: نخستین نشریه پزشکی آکادمیک در ایران بوده است. پنج سال پس از تاسیس دانشکده پزشکی تهران در ۱۳۱۸ ش، پروفیسور شارل ابرلن (۱۸۹۵-۱۹۶۰)، آسیب شناس مشهور فرانسوی به سمت ریاست دانشکده های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی دانشگاه تهران انتخاب شد. چهار سال بعد، وی به مقامات وزارت فرهنگ پیشنهاد کرد که مجله پزشکی را منتشر کند و این مجله در سال ۱۳۲۲ ش / ۱۹۴۳ انتشار یافت (شکل ۳).

شکل ۳) مجله آسیب شناسی و جراحی دهان

از سال ۱۳۲۲ تا ۱۳۲۷ مدیر مسئول و سر دبیر مجله مزبور دکتر نصرت الله کاسمی، استاد طب داخلی بود. مرحله دوم انتشار این مجله از سال ۱۳۲۷ ش/ ۱۹۴۸ بوده که در آن زمان دکتر جهانشاه صالح (۱۲۸۳-۱۳۵۵ ش) رییس دانشکده پزشکی، برخی از اساتید طب، داروسازی و دندانپزشکی را به عنوان اعضا هیئت تحریریه آن مجله برگزید. در این مجله برای نخستین بار مقالات پژوهشی به قلم محققین ایرانی انتشار یافت.

مجله طب عمومی: در سال ۱۳۳۹ ش/ ۱۹۶۱ توسط دکتر احمد فرهاد، رییس دانشگاه تهران و ریاست دانشکده پزشکی منتشر شد. سر دبیر آن دکتر هوشنگ دولت‌آبادی، استاد غدد درون‌ریز بود. در آن زمان این مجله منبع مناسبی برای پزشکان عمومی شد. این مجله تا سال ۱۹۷۰ منتشر شد.

- نشریه اعصاب و روان: در سال ۱۳۴۷ ش/ ۱۹۶۷ توسط انسیتو اعصاب و روان دانشکده پزشکی منتشر شد و سر دبیر آن دکتر به‌بخت بود.

نشریه مرکز طبی کودکان: وابسته به دانشکده پزشکی تهران در ۱۳۴۸ ش/ ۱۹۶۹ پایه‌ریزی شد. ابتدا سردبیر آن دکتر محمد قریب، استاد طب کودکان دانش‌آموخته فرانسه و پس از وی دکتر رضا معظمی سردبیر شد.

ب- سایر مجلات دانشکده‌های پزشکی

مجله پزشکی دانشکده پزشکی تبریز: در سال ۱۳۳۶ ش/ ۱۹۵۷، توسط دکتر تراب امین‌الاشرفی منتشر شد.

مجله پزشکی دانشکده پزشکی مشهد: در سال ۱۳۳۶ ش/ ۱۹۵۷ به صورت فصلنامه منتشر گردید و مدیر مسئول آن دکتر منوچهر رادپور بوده است.

مجله پزشکی دانشگاه اصفهان: در سال ۱۳۴۴ ش/ ۱۹۶۵ انتشار یافت و دکتر محمد میردامادی سر دبیر آن بوده است.

مجله پزشکی دانشگاه جندی‌شاپور: در سال ۱۳۵۱ ش/ ۱۹۷۱ در اهواز منتشر شد و دکتر اسدالله مجتبیایی سردبیر آن بوده است.

مجله پزشکی دانشگاه ملی (سابق): در سال ۱۳۵۳ ش / ۱۹۷۳ توسط دکتر پرویز معیلی پایه‌گذاری شد. سر دبیر آن دکتر مهدی همایون پور بوده است.

ج- مجلات پزشکی به زبان انگلیسی

دو مجله مهم انگلیسی زبان به قرار زیر است:

آکنامدیکا ایرانیکا: نخستین مجله پزشکی به زبان انگلیسی در ایران که در سال ۱۳۳۵ ش / ۱۹۵۶ توسط دانشکده پزشکی تهران منتشر شد. بنیانگذار آن دکتر سید محمد بهشتی بود. این مجله پس از انتشار به زودی در نظام نمایه‌سازی بین‌المللی ایندکس مدیکوس پذیرفته شد. مجله مزبور پس از انقلاب اسلامی نیز به همین نام منتشر می‌شود.

مجله پزشکی پهلوی: توسط دانشگاه پهلوی سابق (شیراز کنونی) در ۱۳۴۹ ش / ۱۹۷۰ منتشر گردید. نخستین سردبیر آن دکتر کریم وصال، استاد رادیولوژی بوده است. این مجله در ایندکس مدیکوس پذیرفته شد و پس از انقلاب اسلامی نیز به فاصله کوتاهی مجدداً انتشار یافت. عنوان آن به مجله ایرانی علوم پزشکی (Iranian Journal of Medical Sciences) تغییر یافته است (شکل ۴).

شکل ۴) مجله دانشکده پزشکی شیراز

مجلات جراحی

مجله ماهانه پزشکی و جراحی مکتب عدل در سال ۱۳۲۱ ش / ۱۹۴۳ توسط انجمن جراحان مکتب عدل منتشر شد.

مجله پزشکی و جراحی ایران: در سال ۱۳۳۶ ش / ۱۹۵۷ انتشار یافت که نخستین مجله‌ای در ایران بود که در زمینه جراحی منتشر شد. نخستین سردبیر آن دکتر قدرت الله موثقی و سپس دکتر عبدالله حبیبی بود. این مجله به مدت هفده سال منتشر شد.

مجله زنان و زایمان

در سال ۱۳۴۷ ش / ۱۹۶۸ توسط انجمن زنان و زایمان ایران انتشار یافت، مدیر مسئول مجله دکتر جهان‌شاه صالح و سردبیر آن دکتر اسدالله مهدوی بود.

فصلنامه افتالموژی در سال ۱۳۴۷ ش / ۱۹۶۸ توسط انجمن چشم پزشکی ایران منتشر گردید و نخستین مدیر مسئول آن دکتر یحیی شمس و پس از وی دکتر محمدقلی شمس بود.

مجله جراحی و ارتوپدی ایران در سال ۱۳۴۹ ش / ۱۹۷۱ توسط انجمن جراحی و ارتوپدی ایران منتشر شد و مدیر مسئول آن دکتر محمد مسعود و دبیر آن دکتر هرمز ظهیری بود. انتشار آن تا سال ۱۳۵۲ ش ادامه یافت.

مجله جراحی در سال ۱۳۵۶ ش / ۱۹۷۸ منتشر شد این دومین مجله به زبان انگلیسی بود که توسط دانشگاه شیراز هر سه ماه یک بار منتشر شد. سر دبیر آن دکتر کوروش امیر جاهد، استاد جراحی بود.

مجلات داروسازی

در فاصله زمانی مورد مطالعه، از مجموع ۱۰۵ نشریه مورد بررسی در این مطالعه، ۱۱ نشریه در زمینه داروسازی منتشر شد که شرح آن به قرار زیر است:

دوا سازی: در سال ۱۳۲۰ ش / ۱۹۲۷ توسط دکتر فتح الله فرهی انتشار یافت. این نشریه فصلنامه‌ای بود که در تهران منتشر می‌شد.

دواسازی عصر حاضر: توسط دکتر محمود نجم‌آبادی در سال ۱۳۱۳ ش/۱۹۳۴ منتشر شد که تا سال ۱۳۲۳ ش انتشار آن ادامه داشت.

داروسازی هفتگی: در سال ۱۳۲۰ ش/۱۹۴۲ توسط دکتر سعید اعتصامی منتشر شد و انتشار آن تا سال ۱۳۴۸ ادامه داشت.

داروسازان: نشریه‌ای هفتگی بود که توسط انجمن داروسازان ایران در سال ۱۳۲۰ ش/۱۹۴۲ منتشر شد و مدیر مسئول آن دکتر سعید اعتصامی بود.

نامه داروسازی: نشریه‌ای هفتگی بود که در سال ۱۳۳۱ ش/۱۹۵۲ توسط جامعه داروسازان ایران منتشر شد. مدیر مسئول آن دکتر احمد نیک‌خو بود.

رامین: فصلنامه‌ای بود که در ۱۳۳۵ ش/۱۹۵۶ انتشار یافت. بنیانگذار آن دکتر منوچهر طرزی بود.

پزشک و دارو: در سال ۱۳۳۵ ش/۱۹۵۶ توسط دکتر غلامعلی عبیدی منتشر شد و انتشار آن تا ۱۳۵۲ ش ادامه یافت.

دارو پزشکی: در سال ۱۳۳۵ ش/۱۹۷۲ توسط دکتر محمد عبد ربانی منتشر شد.

نشریه داروسازی دانشکده پزشکی تهران: در سال ۱۳۵۲/۱۹۷۲ ش توسط دکتر ایرج لاله زاری منتشر شد و سردبیر آن دکتر سیروس یزدانی بود.

نشریه ماهانه تکنیسین‌های دارویی در سال ۱۳۵۲ ش/۱۹۷۲ انتشار یافت.

نشریات دندانپزشکی

بین سال‌های مورد بررسی چند مجله دندانپزشکی در ایران به شرح زیر منتشر شد.

مجله دندانپزشکی: نخستین نشریه دندانپزشکی در ایران بود که توسط سندیکای دندانپزشکان ایران در ۱۳۲۵/۱۹۴۶ ش پایه‌گذاری شد. شش سال بعد از آن سندیکای دندانپزشکان ایران که ریاست آنرا دکتر محسن سیاح استاد بیماری‌های دهان دانشکده دندانپزشکی دانشگاه تهران بر عهده داشت، این نشریه را منتشر کرد.

مجله دندانپزشکی: ماهنامه‌ای بود که در سال ۱۳۳۳ ش/۱۹۵۴ توسط دکتر آذرنوش سنایی منتشر شد و انتشار آن تا سال ۱۳۳۶ ش ادامه یافت.

نشریه دانشکده دندانپزشکی دانشگاه تهران: در سال ۱۳۳۹ ش/ ۱۹۶۰ منتشر شد و این نخستین نشریه آکادمیک دندانپزشکی بود که توسط هیئت تحریریه اداره می‌شد. مدیر مسئول آن دکتر محسن سیاح بود. نشریه انجمن دندانپزشکان ایران: در سال ۱۳۴۴ ش/ ۱۹۶۵ انتشار یافت و مدیر مسئول آن دکتر موسی باکی‌هاشمی بود.

نشریه آسیب‌شناسی و جراحی دهان: در سال ۱۳۴۵ ش/ ۱۹۶۵ توسط دکتر اسمعیل یزدی استاد آسیب‌شناسی دهان و جراحی فک و صورت انتشار یافت. نشریه دانشکده پزشکی دانشگاه ملی: در سال ۱۳۴۷ ش/ ۱۹۶۷ منتشر شد و بنیانگذار آن علی اکبر بهرمان بود.

بانوان بنیانگذار و سر دبیر نشریات بهداشتی - پزشکی

از ۱۰۵ بنیانگذار نشریات مورد بررسی، در ۱۱ نشریه زنان نقش داشته‌اند، از این رو نقش زنان حدود ۱۰ درصد بوده است، آنها عبارتند از:

- دکتر فاطمه سیاح، مجله بهداشتی شفا، ۱۳۲۲ ش/ ۱۹۴۳
- اقدس الملوک اعتباری (قادری نژاد) مدیر مسئول ماهنامه طبی و دارویی شهریر، ۱۳۲۴ ش/ ۱۹۴۵
- فاطمه قوامیان، مدتی مسئول فصلنامه انجمن علمی ترجمه و تالیف دانشجویان بود، ۱۳۳۱ ش/ ۱۹۵۲
- هورآسا شکوه، مسئول فصلنامه پزشکی و بهداشتی که در سال ۱۳۳۳ ش/ ۱۹۵۴ توسط وزارت بهداشتی منتشر می‌شد.
- مریم سلامی، سردبیر مجله روح سالم که توسط مرکز روانپزشکی سلامی در شیراز منتشر می‌شد.
- دکتر عزیزه وحدت، مجله پزشکی دانشکده پزشکی تهران
- قمر مشیری، پیک شنوایی، سازمان ملی رفاه ناشنوایان ۱۳۵۴ ش/ ۱۹۷۶
- دکتر پروانه وثوق، مسئول مجله پژوهشی کودکان شهر آزاد، ۱۳۵۵ ش/ ۱۹۷۷
- دکتر عادلہ ابراهیم زاده، مجله پزشکی جندی شاپور اهواز

بحث

نخستین چاپخانه در ایران در سال ۱۸۱۶ توسط عباس میرزا تاسیس شد. عباس میرزا، شاهزاده قاجار و حاکم آذربایجان بود و نخستین کتاب پزشکی از زبان انگلیسی به فارسی ترجمه و در سال ۱۸۲۸ در آن چاپخانه منتشر شد که رساله آبله کوبی نام داشت و توسط دکتر کرمیک، پزشک مخصوص عباس میرزا، تالیف شده بود. پس از تاسیس دارالفنون در سال ۱۸۵۱ توسط میرزا تقی‌خان امیرکبیر، ایران با پزشکی نوین آشنایی یافت. دو استاد معروف دارالفنون، دکتر ژاکوب ادوارد پولاک اتریشی (۱۸۹۱-۱۸۸۱) و دکتر شلیمرهلندی (۱۸۱۹-۱۸۸۱) بودند. آنها چند کتاب در زمینه‌های مختلف پزشکی تالیف کردند و کتاب‌های مزبور به فارسی ترجمه و در ایران چاپ شد. اما علی‌رغم انتشار کتب پزشکی، نشریات پزشکی تا پنج دهه بعد منتشر نشدند و نخستین نشریه بهداشتی در ۱۲۹۷ ش/۱۹۰۷ به چاپ رسید که در مقایسه با انتشار مجلات پزشکی در کشورهای غربی با تاخیر چشمگیری همراه بود، زیرا اولین مجله پزشکی در دنیا به نام مقالات و مشاهدات پزشکی در سال ۱۷۳۱ م در انگلستان منتشر شده بود.

رشد مجلات علمی از جمله در عرصه پزشکی به عوامل مختلفی از جمله منابع انسانی کافی، انگیزه بنیانگذاران، پایداری اجتماعی-اقتصادی و همچنین حمایت‌های دولتی و یا اجتماعی وابسته است. در این بررسی به نظر می‌رسد که تدوam مجلاتی که توسط دولت حمایت می‌شدند، بیشتر از نشریاتی بوده که توسط بخش خصوصی منتشر گردیده‌اند که احتمالاً علت عمده آن مقوله اقتصادی بوده است. به علاوه انتشار بسیاری از نشریات در ایران نتیجه تلاش‌های فردی، پزشکان، داروسازان و دندانپزشکانی بوده که موسس یا سردبیر این مجلات بوده‌اند. به‌رحال، در بسیاری از موارد، انثار این مجلات عمدتاً در اثر مشکلات مالی متوقف شده است. در مجلات پزشکی اولیه، در ایران، هیئت تحریریه و سیستم داوری هم‌تا وجود نداشته است. نخستین مجله پزشکی که دارای هیئت تحریریه بوده، نامه ماهانه دانشکده پزشکی بوده است.

با توجه به نقصان واژه‌های مناسب علمی پزشکی، در مجلات اولیه، بسیاری از واژه‌های عربی، فرانسوی و انگلیسی به کار می‌رفت، اما با تاسیس نخستین فرهنگستان در ۱۳۱۴ ش/۱۹۳۵ و وضع واژه‌های فارسی معادل واژه‌های بیگانه، به تدریج واژه‌های فارسی جایگزین واژه‌های مزبور شد. بررسی نشریات پزشکی و علوم وابسته به آن در ایران پس از انقلاب اسلامی که هم اکنون بالغ بر ۱۴۰ نشریه است به مطالعه جداگانه‌ای نیازمند است.

ضریب تأثیر و نمایه H (Impact Factor and H-index)

دکتر فرخ حبیبزاده

دبیر انجمن جهانی سردبیران مجلات پزشکی و
ریس آموزش و پژوهش بهداشت و درمان صنعت نفت فارس

علم‌سنجی (Scientometrics) یکی از شاخه‌های مهم علم است که در آن میزان تولید علم و تأثیر عوامل مختلف بر آن مورد بررسی قرار می‌گیرد. یکی از معروف‌ترین شاخص‌های علم‌سنجی، ضریب تأثیر (impact factor) یک ژورنال است که در سال ۱۹۵۵ میلادی توسط دکتر یوجین گارفیلد پیشنهاد شده است. این نمایه در واقع نشانگر این است که به هر یک از مقالاتی که طی دو سال گذشته در یک نشریه به چاپ رسیده‌اند، به طور متوسط چند بار در یک سال ارجاع شده است و از آن به عنوان شاخصی برای ارزیابی میزان اهمیت یک مجله استفاده می‌شود. طی سال‌های بعد، عده‌ای از این نمایه به اشتباه، به عنوان شاخصی برای بررسی کیفیت و اهمیت پژوهش‌های انجام شده و مقالات چاپ شده توسط یک پژوهشگر یا یک مرکز تحقیقاتی استفاده کردند. ایراداتی به ضریب تأثیر گرفته شده است و پیشنهادهای جهت رفع بعضی از آن‌ها ارایه شده است. یکی از این‌ها، پیشنهاد استفاده از ضریب تأثیر وزنی (weighted impact factor) توسط فرخ حبیبزاده و همکارش در سال ۲۰۰۸ میلادی است. در حالی که در محاسبه ضریب تأثیر معمولی، تمام ارجاعات وزن یکسان داشته و ضریب ۱ می‌گیرند، در محاسبه ضریب تأثیر وزنی، هریک از ارجاعات، بسته به اینکه از کدام ژورنال به کدام ژورنال ارجاع شده باشد، وزنی بین ۰/۱ تا ۱۰ می‌گیرد. این عمل نتایج جالبی را در پی دارد.

در سال ۲۰۰۵ میلادی، فیزیکدانی از دانشگاه کالفرنیا، به نام یورگ هیرش، شاخصی را برای مقایسه فعالیت پژوهشی همکارانش با هم، معرفی کرد که بعدها به افتخار خود او نمایه H یا

H-index نام گرفت. برای درک بهتر مفهوم این نمایه مثالی می‌زنم. فرض کنید محققى تاکنون ۲۵ مقاله چاپ کرده باشد. فرض کنید به ۶ مقاله از این مقالات حداقل ۶ بار و به بقیه مقالات کمتر از ۶ بار ارجاع شده باشد. در این صورت نمایه H این پژوهشگر ۶ است. همانطور که دیده می‌شود، برای محاسبه این نمایه به دو بُعد، یعنی هم تعداد مقالات چاپ شده و هم تعداد ارجاعات به مقالات توجه می‌شود و بنابر این به نظر می‌رسد، علی‌رغم کاستی‌هایی که در این نمایه نیز وجود دارد، این نمایه شاخص بهتری برای ارزیابی فعالیت پژوهشی یک محقق نسبت به ضریب تاثیر باشد. نمایه H را به همین ترتیب می‌توان برای گروه‌های پژوهشی، مراکز تحقیقاتی، مجلات و حتی یک کشور تعریف کرده و از آن برای مقایسه میزان تولید علم در مؤسسات یا ممالک مختلف استفاده کرد.

در این سخنرانی، ضریب تاثیر و نمایه H و مزایا و معایب هر یک توضیح داده خواهد شد و راه‌های متفاوت ارزیابی یک مقاله یا یک پژوهشگر به بحث گذاشته خواهد شد.

Eastern Mediterranean Association of Medical Editors (EMAME)

Farhad Handjani, MD

Secretary-General/Treasurer of EMAME & Associate Professor of Dermatology, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran

The Eastern Mediterranean Association of Medical Editors (EMAME) is a non-governmental, non-partisan and non-profit organization whose mission is to support and promote medical journalism in the Eastern Mediterranean Region by fostering networking, education, discussion, and exchange of information and knowledge among medical editors and researchers. EMAME was established in 2003 with the help of the World Health Organization Regional Office for the Eastern Mediterranean (WHO/EMRO) and interested individuals and parties in the Region. To date, EMAME has held four regional conferences (Cairo 2003, Riyadh 2004, Shiraz 2006 and Bahrain 2008) and has over 300 members with a functioning listserv. As the number of journals in the Region are increasing in number and the need for dissemination of health information is becoming an ever-increasing objective of the medical and medical-related profession, EMAME is committed to promote professionalism in medical editing and the peer review process as well as international indexing. EMAME is also engaging in constructive cooperation with national and international bodies who also pursue the same objectives, i.e. FAME and WAME, in order to share experiences and promote communication among editors throughout the world.

فرم اطلاعات نشریات علوم پزشکی کشور

نام مجله: افق دانش، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد

سال شروع فعالیت مجله: ۱۳۷۴

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

فرد یا افراد:

■ انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه: معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی گناباد

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟ ۹ سال. سال ۱۳۸۲

مجله شما ماهنامه دو ماه نامه فصل نامه یا دو فصل نامه

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۲۳ مقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ ۳ شماره (تابستان، پاییز و زمستان ۱۳۷۴)

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید:

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷	
تعداد مقالات ترجمه	۴	۰	۰	
تعداد مقالات مروری	۶	۲	۰	
تعداد مقالات اصلی (Original)	۱۳	۱۸	۴۰	
تعداد مقالات علوم پایه	۶	۳	۷	
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	۰	۳	
	مقطعی	۳	۶	
	مورد شاهدهی	۵	۶	
	کوهورت	۱	۴	
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	۱	۶
		بدون کنترل	۰	۱
تعداد مقالات دیگر	۷	۸	۷	
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات	۰	۰	۰	
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات	۰	۰	۰	

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سال‌های گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

۱- مقایسه اثر اپینفرین، فنتانیل و سوفنتانیل بر بی حسی با لیدوکائین

۲- بررسی میزان مقاومت‌های آنتی بیوتیکی اشربشیاکلی های جدا شده از عفونت‌های ادراری

۳- خونریزی گوارشی در بیماران تحت درمان با داروهای ضد انعقاد، بررسی علل و یافته‌های آندوسکوپی

۴- تأثیر نوع و مدت دریافت آب بر روی کاهش فشار خون در مردان مبتلا به پرفشاری خون

۵- جدا شدن پیشرس سانترومر کروموزومها در یک زن در معرض پرتوزایی طبیعی بالا

هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می کنند:

منابع دولت: ۱۰۰ درصد   منابع انجمن علمی   آگهی   سایر (با ذکر منبع)

*طبق نامه معاونت تحقیقات قرار بود در سال ۱۳۸۷ از محل اعتبارات ریاست محترم جمهوری نشریات مورد

حمایت مالی قرار گیرد و در این راستا شماره حساب نیز اخذ گردید.

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: ۱۰۰۰ نسخه

آیا مجله به طور online منتشر می شود و آدرس آن چیست؟ بله www.ofoghedanesh.ir

نام مجله: بهبود

سال شروع فعالیت مجله:

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

فرد یا افراد:

■ انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی

کرمانشاه

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟

۶ سال و در سال ۱۳۸۱ (۸۱/۴/۲)

مجله شما ماهنامه دوماه نامه فصلنامه ■ یا دو فصل نامه

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۱۶ مقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ ۲ شماره

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید...

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷
تعداد مقالات ترجمه			۰
تعداد مقالات مروری			۰
تعداد مقالات اصلی (Original)			۳۶
تعداد مقالات علوم پایه			
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)		۸
	مقطعی		
	مورد شاهدی		۱
	کوهورت		۱
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	
	بدون کنترل		
تعداد مقالات دیگر			
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات			
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات			

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سال‌های گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می‌کنند:

منابع دولت: ۱۰۰ درصد   منابع انجمن علمی   آگهی   سایر (با ذکر منبع) .

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: ۵۰۰ نسخه

آیا مجله به طور online منتشر می‌شود و آدرس آن چیست؟ بله <http://jbehood.hbi.ir>

نام مجله: تحقیقات علوم رفتاری

سال شروع فعالیت مجله: ۱۳۸۳

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

فرد یا افراد:

■ انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه: مرکز تحقیقات علوم رفتاری دانشگاه علوم پزشکی

اصفهان

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟

۴ سال واخذ مجوز در شهریور ۱۳۸۷

مجله شما ماهنامه دوماه نامه فصل نامه یا دو فصل نامه ■

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۲۰ مقاله در دو شماره

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ ۲ شماره

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷	
تعداد مقالات ترجمه	-	-	-	
تعداد مقالات مروری	۱	-	۲	
تعداد مقالات اصلی (Original)	۱۹	-	۱۵	
تعداد مقالات علوم پایه	-	-	-	
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	-	-	
	مقطعی	۶	۹	
	مورد شاهدی	۱	-	
	کوهورت	-	-	
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	۲	۳
		بدون کنترل	-	۱
تعداد مقالات دیگر	۱	-	۳	
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات	--	-	-	
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات	-	-	-	

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سال‌های گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

۱. نقش ترس از حرکت در مزمن شدن درد افراد مبتلا به دردهای عضلانی- اسکلتی

۲. ملاحظات ضروری در تفسیر آزمون ورزش مبتلایان به اختلال افسردگی اساسی

۳. تاثیر فاصله و حذف نشانه های بینائی ، و چرخش سیستم آزمایشی بر جهت یابی فضائی موش‌های

آلبینوس

۴. اضطراب امتحان و برخی از عوامل فردی - اجتماعی مرتبط با آن در دانش آموزان دبیرستانی شهر شیراز

هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می‌کنند:

منابع دولت ۱۰۰ درصد. منابع انجمن علمی آگهی سایر (با ذکر منبع)

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: دو شماره در هر سال

آیا مجله به طور online منتشر می‌شود و آدرس آن چیست؟ بله. WWW.journals.mui.ac.ir/rbs

نام مجله: مجراحی استخوان و مفاصل ایران

سال شروع فعالیت مجله: ۱۳۸۰

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

فرد یا افراد:

■ انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه: انجمن جراحان ارتوپدی ایران

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟ کمتر از یک سال. ۱۳۸۰

مجله شما ماهنامه دوماه نامه فصل نامه ■ یا دو فصل نامه

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۱۴ مقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ ۲ شماره

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید...

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷	
تعداد مقالات ترجمه				
تعداد مقالات مروری		۲	۰	
تعداد مقالات اصلی (Original)		۹	۲۴	
تعداد مقالات علوم پایه		۱	۰	
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	۱	۴	
	مقطعی	۴	۱۱	
	مورد شاهدی	۱	۱	
	کوهورت	۱	۳	
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	۲	۲
		بدون کنترل	۱	۲
تعداد مقالات دیگر				
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات				
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات		۳۰		

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سال‌های گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

۱- شهریار رضا کامرانی، معصومه فیروزی، محمدحسین نبیان، لیلا اوریادی زنجانی، مصطفی شاهرضایی.

نتایج گرافت عصبی در بستر اسکار در عصب سیاتیک موش صحرایی (مقایسه روش یک مرحله‌ای و

دو مرحله‌ای) دوره ۴، شماره ۴، تابستان ۸۵، صفحه ۱-۷.

- ۲- حمید بهتاش، محمدصالح گنجویان، ابراهیم عامری، بهرام مبینی، سیدحسین وحیدطاری، مرضیه نجومی. توقف رشد در نیمه محدب انحنای ستون فقرات از جلو و پشت در اسکولیوز مادرزادی. دوره ۵، شماره ۱، پاییز ۸۴، صفحات ۴-۱.
- ۳- غلامحسین شاهچراغی، مهزاد جاوید، بهناز محمودیان. آیا تعویض مفصل زانو زندگی را آسان‌تر و دلپذیرتر می‌کند؟ دوره ۳، شماره ۴، تابستان ۸۴، صفحات ۸-۱.
- ۴- افشین فرهادی، مهزاد جاوید، غلامحسین شاهچراغی، فریور لاهیجی، عزیز احمدی، غلامعلی عکاشه. آسیب‌های دست در تروماهای صنعتی. دوره ۴، شماره ۲، زمستان ۸۴، صفحات ۱۱۷-۱۲۲.
- ۵- مهزاد جاوید، غلامحسین شاهچراغی، فریور لاهیجی، عزیز احمدی، افشین فرهادیو غلامعلی عکاشه. آسیب‌های ناشی از تصادفات در کودکان. دوره ۴، شماره ۳، بهار ۸۵، صفحات ۱-۶.
- هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می‌کنند:

منابع دولت   منابع انجمن علمی: ۹۵ درصد   آگهی: ۵ درصد   سایر (با ذکر منبع)

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: ۱۰۰۰ نسخه

آیا مجله به طور online منتشر می‌شود و آدرس آن چیست؟ بله www.ijos.org

نام مجله: غدد درون‌ریز و متابولیسم

سال شروع فعالیت مجله: بهار ۱۳۷۸

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

فرد یا افراد: دکتر فریدون عزیزی (مدیر مسئول)

انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه: مرکز تحقیقات غدد درون‌ریز و متابولیسم ایران،

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی شهید بهشتی

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟ در تاریخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۷

مجله شما ماهنامه دوماه نامه فصل‌نامه فصل‌نامه یا دو فصل‌نامه

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۳۸ مقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ ۴ شماره به صورت فصل‌نامه

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید...

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷	
تعداد مقالات ترجمه	-			
تعداد مقالات مروری	۲	۴		
تعداد مقالات اصلی (Original)	۳	۱	۱۱	
تعداد مقالات علوم پایه	-	-		
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	۴	۱	
	مقطعی	۱۳	۳۳	
	مورد شاهدهی	۵	۴	
	کوهورت		۲	
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	۲	۱۱
		بدون کنترل	۵	۵
تعداد مقالات دیگر			۱	
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات				
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات				

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سال‌های گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

۱. شیوع بالای دیابت و اختلالات تحمل گلوکز در جامعه‌ی شهری بالای ۲۰ سال تهران: ارایه‌ی یک راهکار مؤثر برای غربالگری دیابت پنهان (دکتر فرزاد حدائق).
۲. مقایسه‌ی اثر استرس فیزیکی و روانی بر پاسخ‌دهی آئورت ایزوله به کلرور پتاسیم و فنیل آفرین در موش صحرایی (دکتر صالح زاهدی اصل)
۳. آثار ترمیم و انادایوم بر سلول‌های بتای پانکراس در موش صحرایی مبتلا به دیابت نسبتاً شدید قندی تجربی (دکتر غلامعباس دهقان).
۴. شیوع چاقی در افراد بالای ۵۰ سال شهر تهران (دکتر فرزانه سروقدی)
۵. اثر تغییر شیمیایی ناشی از اکسیداسیون به وسیله‌ی مس بر عمل اتصال به لیزین لیپوپروتئین (دکتر منیژه کدخدایی)

هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می‌کنند:

منابع دولت: ۲۵ درصد   منابع انجمن علمی: آگهی: ۷۴ درصد

سایر: حدوداً ۱ درصد (از آبان ماه مجله)

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: ۱۰۰۰ نسخه

آیا مجله به طور online منتشر می‌شود و آدرس آن چیست؟ بله   www.ijem.org.ir

نام مجله: فیزیولوژی و فارماکولوژی

سال شروع فعالیت مجله: ۱۳۷۶

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

فرد یا افراد:

■ انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه: انجمن فیزیولوژی و فارماکولوژی ایران

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟ ۲ سال . ۱۳۷۸

مجله شما ماهنامه دوماه نامه فصل نامه ■ یا دو فصل نامه

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۱۷ مقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ ۲ شماره. سال‌های اول بصورت دو فصل نامه بود

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید...

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷	
تعداد مقالات ترجمه	-	--	-	
تعداد مقالات مروری	-	-	-	
تعداد مقالات اصلی (Original)	۱۷	۲۱	۴۴	
تعداد مقالات علوم پایه	۱۷	۲۱	۴۴	
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	-	-	
	مقطعی	-	-	
	مورد شاهدهی	-	-	
	کوهورت	-	-	
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	-	-
		بدون کنترل	-	-
تعداد مقالات دیگر	-	-	-	
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات	-	-	-	
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات	-	-	-	

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سال‌های گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می‌کنند:

منابع دولت .. ۵۰ درصد   منابع انجمن علمی ۵۰ درصد   آگهی سایر (با ذکر منبع)

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: ۸۰۰ نسخه

آیا مجله به طور online منتشر می‌شود و آدرس آن چیست؟ بله. www.phypha.ir/ppj

نام مجله: گام‌های توسعه در آموزش پزشکی

سال شروع فعالیت مجله: ۱۳۸۳

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

فرد یا افراد:

■ انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی

کرمان - مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟ ۲ سال - ۱۳۸۵

مجله شما ماهنامه دو ماه نامه ■ فصل‌نامه یا دو فصل نامه

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۷ مقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ ۱ شماره

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید...

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷
تعداد مقالات ترجمه	-----	-----	-----
تعداد مقالات مروری	۱	-----	۲
تعداد مقالات اصلی (Original)	۶	-----	۳۲
تعداد مقالات علوم پایه	مجله تخصصی آموزش پزشکی می باشد		
موارد بیماری (Case Series)			
مقطعی			
مورد شاهدهی			
کوهورت			
کارآزمایی بالینی			
یا کنترل	بدون کنترل		
تعداد مقالات دیگر	-----	-----	۵
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات			
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات			

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سال‌های گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می‌کنند:

منابع دولت   منابع انجمن علمی   آگهی   سایر (با ذکر منبع)

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله:

آیا مجله به طور online منتشر می‌شود و آدرس آن چیست؟

نام مجله: مجله اخلاق و تاریخ پزشکی

سال شروع فعالیت مجله: ۱۳۸۶

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

فرد یا افراد:

■ انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه: مرکز تحقیقات اخلاق و تاریخ پزشکی دانشگاه

علوم پزشکی تهران

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟ ۴ ماه در خرداد ماه سال ۱۳۸۷

مجله شما ماهنامه دو ماه نامه فصل نامه یا دو فصل نامه

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۳۲ مقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ ۴ شماره

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید...

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷
تعداد مقالات ترجمه			
تعداد مقالات مروری			۲۰
تعداد مقالات اصلی (Original)			۷
تعداد مقالات علوم پایه			
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)		
	مقطعی		
	مورد شاهدی		
	کوهورت		
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	بدون کنترل
تعداد مقالات دیگر			۵
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات			
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات			

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سال‌های گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می‌کنند:

منابع دولت ۱۰۰ درصد. منابع انجمن علمی آگهی سایر (با ذکر منبع)

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: ۵۰۰ عدد

آیا مجله به طور online منتشر می‌شود و آدرس آن چیست؟ بله. <http://ijme.tums.ac.ir>

نام مجله: مجله پزشکی هرمزگان

سال شروع فعالیت مجله: ۱۳۷۶

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

فرد یا افراد:

■ انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی هرمزگان

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟ ۶ سال. سال ۱۳۸۲

مجله شما ماهنامه دوماه نامه فصل نامه یا دو فصل نامه

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۹ مقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ ۲ شماره در قالب یک نسخه منتشر شد

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید...

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷
تعداد مقالات ترجمه	-	-	-
تعداد مقالات مروری	-	-	-
تعداد مقالات اصلی (Original)	-	-	-
تعداد مقالات علوم پایه	-	۲	۱
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	۱	-
	مقطعی	۱۶	۱۶
	مورد شاهدهی	۴	۶
	کوهورت	-	-
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	۱
	بدون کنترل	-	۲
تعداد مقالات دیگر	۳	۸	۷
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات	-	-	-
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات	-	-	-

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سال‌های گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می‌کنند:

منابع دولت: ۱۰۰ درصد منابع انجمن علمی   آگهی   سایر (با ذکر منبع)

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: ۱۰۰۰ نسخه

آیا مجله به طور online منتشر می‌شود و آدرس آن چیست؟ بله. <http://hmj.hbi.ir/>

نام مجله: مجله دانشکده پزشکی اصفهان

سال شروع فعالیت مجله: ۱۳۶۱

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

فرد یا افراد:

■ انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه: دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟

اطلاعات دقیقی از روند این امر در سال ۱۳۶۱ وجود ندارد، مجله از سال ۱۳۶۴ رتبه علمی پژوهشی داشته است.

مجله شما ماهنامه ■ دوماه نامه □ فصل نامه □ یا دو فصل نامه □

از فروردین ۱۳۸۸ به صورت ماهنامه منتشر می شود و قبل از آن ، فصلنامه بوده است.

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۲۸ مقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ ۴ شماره

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید.

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷	
تعداد مقالات ترجمه	۶	۰	۰	
تعداد مقالات مروری	۰	۱	۱	
تعداد مقالات اصلی (Original)	۶	۳۷	۴۴	
تعداد مقالات علوم پایه	۴	۳	۹	
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	۱	۸	۶
	مقطعی	۵	۱۹	۱۲
	مورد شاهدی	۱	۵	۹
	کوهورت	۰	۱	۱
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	۰	۶
	بدون کنترل	۰	۳	۵
تعداد مقالات دیگر	۷	۰	۰	
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات	۲	۰	۰	
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات	۲	۰	۰	

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سالهای گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

۱. اولین درمان استریوتاکتیک رادیوسرجری با شتاب‌دهنده‌ی خطی در ایران

۲. بررسی پلی مورفیزم کدون شماره ۷۲ ژن P53 در نمونه‌های سرطان پستان در شهر اصفهان

۳. ارزیابی نورون‌زایی سلول‌های بنیادی عصبی با استفاده از فلوسیتومتری و مقایسه‌ی آن با روش شمارش

دستی

۴. بررسی اثرات L-آرژینین بر سطح لیپیدهای سرمی در حیوانات هیپرکلسترولمیک و فعالیت آنتی‌اکسیدانی

آن در مطالعات In Vitro

۵. بررسی عوامل مؤثر بر زمان بقای بیماران مبتلا به لوسمی حاد فوت شده و برآورد میانگین زمان بقا

توسط الگوریتم Expectation & Maximation و روش شبیه سازی مونت کارلویی زنجیره‌های مارکف

هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می‌کنند:

منابع دولت: ۱۰۰ درصد   منابع انجمن علمی   آگهی   سایر (با ذکر منبع)

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: ۵۰۰ نسخه

آیا مجله بطور online منتشر می‌شود و آدرس آن چیست؟ بله. <http://journals.mui.ac.ir/jims>

نام مجله: مجله دندانپزشکی جامعه اسلامی دندانپزشکان
 سال شروع فعالیت مجله: سال ۱۳۶۲ (شروع علمی - ترویجی از سال ۱۳۷۵)
 بانی انتشار مجله (با ذکر نام):
 فرد یا افراد:

■ انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه: جامعه اسلامی دندانپزشکان

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟ ۵ سال. ۱۳۸۰
 مجله شما ماهنامه دوماه نامه فصل نامه ■ یا دو فصل نامه

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۸ مقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ ۳ مجله هر یک دارای ۲ شماره

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید...

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷
تعداد مقالات ترجمه	--	--	--
تعداد مقالات مروری	۶	۴	۴
تعداد مقالات اصلی (Original)	۱۶	۲۲	۲۹
تعداد مقالات علوم پایه	--	--	۱
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	مقطعی	--
			۲
			۱
			۱
			۱
			۱
کارآزمایی بالینی	با کنترل	۱	۱
	بدون کنترل	--	۴
تعداد مقالات دیگر	--	۲	۵
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات	--	--	--
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات	--	--	--

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سال‌های گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

۱- سازگاری هشت ماده ارتودنسی در بافت همبند زیرجلدی موشهای آزمایشگاهی

۲- مطالعه آزمایشگاهی اثر ضد قارچ عصاره های افسنطین، اکالیپتوس، پیاز، دارچین، زردچوبه، مریم گلی،

نعناع و همیشه بهار بر سوش استاندارد کاندیدا آلبیکانس در مقایسه با دهان شویه نیستاتین

۳- بررسی نقش PH نوشابه های ایرانی و خارجی بر میزان اروژن دندانها به روش آنالیز یون کلسیم

۴- ارزیابی تشه‌های منتقل شده از پانتیک به پایه های بریج‌دندانی و استخوان اطراف با تغییر پهنا‌ی

باکولینگوالی آن به روش اجزای محد.ود

۵- بررسی استحکام میکروتنسال باند Clearfil SE Bond به عاج Affected و عاج سالم شیری

هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می‌کنند:

منابع دولت   منابع انجمن علمی: ۱۰۰ درصد   آگهی   سایر (با ذکر منبع)

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: ۱۰۰۰ نسخه

آیا مجله به طور online منتشر می‌شود و آدرس آن چیست؟ بله www.Jida.ir

نام مجله: مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

سال شروع فعالیت مجله: ۱۳۸۰

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

فرد یا افراد:

■ انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی رفسنجان

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟

یکسال پس از سه شماره از شماره چهارم سال اول پاییز ۱۳۸۱

مجله شما ماهنامه دو ماه نامه فصل نامه یا دو فصل نامه

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۳۴ مقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ یک شماره

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید...

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷
تعداد مقالات ترجمه	-	-	-
تعداد مقالات مروری	۱	-	۱
تعداد مقالات اصلی (Original)	۳۳	۸	۳۰
تعداد مقالات علوم پایه	۱۴	۵	۱۴
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	-	۲
	مقطعی	۱۴	۲
	مورد شاهدی	۳	۱
	کوهورت	-	-
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	۱
	بدون کنترل	۱	-
تعداد مقالات دیگر	-	-	۴
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات	-	-	-
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات	-	-	-

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سالهای گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می‌کنند:

منابع دولت   منابع انجمن علمی   آگهی   سایر (با ذکر منبع)

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: ۱۰۰۰ جلد

آیا مجله به طور online منتشر می‌شود و آدرس آن چیست؟ بله. www.rums.ac.ir

نام مجله: مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران

سال شروع فعالیت مجله: بهار ۱۳۷۱

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

■ فرد یا افراد: دکتر سید عبدا... مدنی

□ انجمن تخصصی انستیتو ومراکز تحقیقاتی دانشگاه:

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟

۶ سال - از بهار (۷۶/۱۰/۲۰). موفق به اخذ رتبه علمی - پژوهشی گردید.

مجله شما ماهنامه دو ماه نامه فصل نامه یا دوفصل نامه

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۸ مقاله در یک شماره

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ ۱ شماره

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید.

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷
تعداد مقالات ترجمه	-	-	-
تعداد مقالات مروری	۲	۱	۲
تعداد مقالات اصلی (Original)	۲	۴	۷۰
تعداد مقالات علوم پایه	-	۱۴	۱۷
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	۴	۷
	مقطعی	۱۹	۲۲
	مورد شاهدی	۱	۸
	کوهورت	-	۱
	کار آزمایشی بالینی	-	۲
تعداد مقالات دیگر	با کنترل	۳	۴
	بدون کنترل	-	۹
	گزارش مورد	۴	۷
تعداد مقالات دیگر	مقاله کیفی	-	۲
	نامه تحقیقی	-	۱
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات	-	-	-
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات	-	-	-

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سال‌های گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده اید را بنویسید.

۱- سپیده پیوندی، دکتر نرگس مسلمی زاده. بررسی میزان تخمک گذاری و بارداری با تاموکسیفن در زنان با تخمدان پلی کیستیک مقاوم به کلومیفن مراجعه کننده امام خمینی ساری، سال ۸۳.

۲- فریبا رشیدی قادر، دکتر مهرانوش کوثریان. بررسی عملکرد قلبی بیماران مبتلا به تالاسمی دریافت کننده هیدروکسی اوره در بیمارستان بوعلی ساری از سال ۸۲-۸۷

۳- رضا دانشمند، ربابه مزینانی، فرید فدایی. مقایسه تاثیر ریسپریدون و هالوپریدول بر نشانه های شناختی اسکیزوفرنیا

۴- یوسف بافنده، مهدی صابری فیروزی، کامران باقری لنکرانی. نتایج درمان ترکیبی با اینتر فرون و ریباویرین در بیماران مبتلا به هپاتیت مزمن C براساس ژنوتایپ ویروس.

۵- فرشاد نقش وار، ژیلا ترابی زاده، امید عمادیان، مهران قهرمانی. تعیین ارزش تشخیصی سطح خونی CA15-CEA, 3 در تومورهای پستان با متاستاز به غدد لنفاوی زیر بغلی
هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می کنند:

منابع دولت: ۱۰۰ درصد   منابع انجمن علمی   آگهی   سایر منابع

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: ۷۰۰ مجله

آیا مجله به طور online منتشر می شود و آدرس آن چیست ؟ بله . <http://jmums.Mazums.ac.ir>

نام مجله: علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی زنجان

سال شروع فعالیت مجله: زمستان ۷۱

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

■ فرد یا افراد: دکتر علی اکبر زینالو

■ انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه: معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی زنجان

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟

۱۰ سال - در تاریخ ۷۹/۱۲/۲۳ با درجه علمی ترویجی و در چهل و چهارمین جلسه کمیسیون نشریات علوم

پزشکی کشور (۸۱/۱۱/۱۹) با درجه علمی پژوهشی

مجله شما ماهنامه دو ماه نامه فصل نامه یا دو فصل نامه

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۲۶ مقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ چهار شماره

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید...

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷
تعداد مقالات ترجمه	-		
تعداد مقالات مروری		۱	
تعداد مقالات اصلی (Original)			
تعداد مقالات علوم پایه			
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	۲	۱
	مقطعی	۸	۳۴
	مورد شاهدی	۱	۵
	کوهورت	-	۵
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	۱
بدون کنترل		۱	۱
تعداد مقالات دیگر	۱۴	-	۱
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات	-	-	-
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات	-	-	-

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سال‌های گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

۱. جعفر نوروززاده، ابراهیم افتخار، فریبرز حق پرست، کمال خادم وطن، مهناز اخلاصمند، بررسی شاخص

های استرس اکسیداتیو در بیماران با تنگی اثبات شده‌ی عروق کرونر و مقایسه با افراد نرمال

۲. سید لطیف موسوی، جعفر امانی، شهرام نظریان، رحیم سروری. بررسی خصوصیات ایمنی زایی پروتئین نو ترکیب زنجیره‌ای سبک سم بوتولینوم تیپ A (۸۴۰)
۳. عبدالحسن کاظمی، جفری رابسون، دیوید دنینگ. شناسایی مولکولی فسفولیپاز D به عنوان عامل مؤثر در رشد و بیماری زایی میکروارگانیسم ها.
۴. محمد برزگر، محمدرضا رشیدی، امیرحسین جعفری روحی، ابوالقاسم جویبان، فرناز جباری بر، آریین ملکیان. مقایسه‌ی سطح سرمی فنوباریتال و فنی توئین بین کودکان مبتلا به صرع پایدار و صرع پایدار مقاوم
۵. ایرج جعفری انارکولی، مجتبی سنکیان، شهریار احمدپور، حسین حقیر، شکوفه بنکداران، عبدالرضا وارسته. بررسی اثرات انسولین و اسیداسکوریک بر بیان ژن‌های خانواده Bcl-2 در ناحیه‌ی هیپوکامپ موش‌های صحرایی دیابتی شده توسط استرپتوزوسین.
- هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می‌کنند:

منابع دولت: ۱۰۰ درصد   منابع انجمن علمی   آگهی   سایر (با ذکر منبع)

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: ۶۰۰ نسخه

آیا مجله به طور online منتشر می‌شود و آدرس آن چیست؟ بله. <http://www.zums.ac.ir/journal>

نام مجله: مجله علمی-پژوهشی طب جنوب

سال شروع فعالیت مجله: ۱۳۷۶

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

■ فرد یا افراد: دکتر ایرج نبی پور

□ انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه:

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟

۳ سال، پایان ۱۳۷۹ و در شماره اول ۱۳۸۰ ذکر شد.

مجله شما ماهنامه □ دو ماه نامه □ فصل نامه □ یا دو فصل نامه ■.

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۲۲ مقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ ۲ شماره

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید...

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷	
تعداد مقالات ترجمه	-	-	-	
تعداد مقالات مروری ۵۷	۳	۲	-	
تعداد مقالات اصلی (Original)	۱۴	۲۲	۲۴	
تعداد مقالات علوم پایه	-	-	۷	
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	۲	۱	
	مقطعی	۱۲	۱۶	
	مورد شاهدهی	-	۲	
	کوهورت	-	۱	
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	-	۲
		بدون کنترل	-	۲
تعداد مقالات دیگر	۳	-	-	
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات	-	-	-	
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات	-	-	-	

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سال‌های گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می‌کنند:

منابع دولت   منابع انجمن علمی   آگهی   سایر (با ذکر منبع)

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله:

آیا مجله به طور online منتشر می‌شود و آدرس آن چیست؟

نام مجله: مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

سال شروع فعالیت مجله: مهرماه سال ۱۳۷۲

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

فرد یا افراد:

انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه: معاونت آموزشی و تحقیقات دانشگاه علوم پزشکی

بیرجند

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟

۱۱ سال، در دی ماه سال ۱۳۸۳

مجله شما ماهنامه دوماه نامه فصل نامه یا دو فصل نامه

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۲۴ مقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ ۳ شماره

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید.

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷	
تعداد مقالات ترجمه	-	-	-	
تعداد مقالات مروری	۶	-	۲	
تعداد مقالات اصلی (Original)	۱۰	۱۰	۴۵	
تعداد مقالات علوم پایه	-	۱	۴	
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	۸	۵	
	مقطعی	۷	۲۱	
	مورد شاهدی	-	۴	
	کوهورت	۱	۱	
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	۱	۶
		بدون کنترل	۱	۲
تعداد مقالات دیگر	-	-	۱	
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات	-	-	-	
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات	-	-	-	

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سال‌های گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

۱. وارسته ع، عارفی م. آلرژی زاهای نوترکیب، ابزار نوین تشخیص بیماریهای آلرژیک. مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند. ۱۳۸۵؛ ۱۳(۲): ۵-۲۴.

۲. پورصادق م، سیدی م، محمدی ع. بررسی اثر ویتامین C در ترمیم گرفت پرده تمپان در عمل تمپانوپلاستی. مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند. ۱۳۸۵؛ ۱۳(۳): ۲۸-۳۲.

۳. شریفی سیستانی ن، صادقیان م ه، همایی ف، حقیقی ف. بررسی ایمنو هیستوشیمی وضعیت گیرنده‌های استروژن و پروژسترون و نشانگر تکثیر سلولی (Ki-67) در سرطان پستان. مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند. ۱۳۸۵؛ ۱۳(۳): ۳۸-۴۴.

۴. داودی ی، محمدی فرد م، مادرشاهیان ف. بررسی مقاومت عروقی در داپلر شریان رحمی در زنان حامله مبتلا به فشار خون مزمن. مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند. ۱۳۸۶؛ ۱۴(۲): ۱۹-۲۳.

۵. زربان ا، ملکانه م، بقراطی م. خواص آنتی‌اکسیدانی آب انار و توانایی آن در خنثی‌سازی رادیکال‌های آزاد. مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند. ۱۳۸۶؛ ۱۴(۳): ۱۹-۲۶.

هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می‌کنند؟

منابع دولت ۱۰۰ درصد (معاونت آموزشی و تحقیقات دانشگاه علوم پزشکی بیرجند)

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: ۱۰۰۰ نسخه

آیا مجله به طور online منتشر می‌شود و آدرس آن چیست؟ بله www.jbums.ir

نام مجله: مجله علوم پزشکی شیراز

سال شروع فعالیت مجله: ۱۳۷۹

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

■ فرد یا افراد: دکتر کامران باقری لنگرانی

□ انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه:

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟ سال ۴ . ۲۰۰۴

مجله شما ماهنامه □ دوماه نامه □ فصل نامه ■ یا دو فصل نامه □

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ هفت مقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ یک شماره

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید...

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷
تعداد مقالات ترجمه	--	--	--
تعداد مقالات مروری	۷	۲۴	۱۲
تعداد مقالات اصلی (Original)	--	--	۲۰
تعداد مقالات علوم پایه	--	--	۲
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	--	۳
	مقطعی	--	۲
	مورد شاهدی	--	۵
	کوهورت	--	۲
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	--
بدون کنترل		--	--
تعداد مقالات دیگر	--	--	۱
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات	--	--	--
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات	--	--	--

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سال‌های گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

1. Role of N-Acetylglucosamine in Ca²⁺ and Mg²⁺ Ions Regulated Filamentous Growth and Protein Glycosylation in *C. albicans*.
2. Stroke Awareness in Two Rural Counties in Mississippi, USA.

3. Perceptions and Attitudes about Gambling, Problem Gambling and Help-Seeking Behavior Among Iranians in Toronto, Canada, A Small Qualitative Study
4. The Seroprevalence of Hepatitis B surface Antigen and Human Immunodeficiency Virus Among Pregnant Women in Anambra State, Nigeria.
5. Elderly Wellbeing; A comparative study between aged ethnic Iranians and native Swedes.

هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می کنند:

منابع دولت: ۱۰۰ درصد   منابع انجمن علمی   آگهی   سایر (با ذکر منبع)

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: این مجله فقط به صورت الکترونیک منتشر می شود

آیا مجله به طور online منتشر می شود و آدرس آن چیست؟ <http://semj.sums.ac.ir>

نام مجله: مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی قزوین

سال شروع فعالیت مجله: ۱۳۷۶

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

فرد یا افراد:

■ انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه: دانشگاه علوم پزشکی قزوین

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟ یک سال. ۱۳۷۷/۸/۲

مجله شما ماهنامه دوماه نامه فصل نامه ■ یا دو فصل نامه

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۴۰ مقاله + یک سرمقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ ۴ شماره

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید...

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷
تعداد مقالات ترجمه	--	--	--
تعداد مقالات مروری	۴	۲	۱
تعداد مقالات اصلی (Original)	۳۲	۵۱	۵۰
تعداد مقالات علوم پایه	۱	۸	۶
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	۳	۴
	مقطعی + (توصیفی - تحلیلی)	۳۰	۳۰
	مورد شاهدهی	۱	۳
	کوهورت	۱	--
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	--
	بدون کنترل	--	--
تعداد مقالات دیگر	۱	--	۶ گزارش کوتاه
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات	--	--	--
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات	--	--	--
مجموع	۴۰ مقاله	۵۷ مقاله	۵۹ مقاله

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سال‌های گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

۱. فرزاد رجایی، تاکشیج اتویی اثرات ضد یخ های مختلف بر میزان زنده ماندن جنین های تولید شده به

روش آزمایشگاهی. تابستان ۱۳۸۵ صفحه ۵۲.

۲. حسن اصیلپیان، امیر ولدخانی، سیدباقر مرتضوی، محمد سالم، علی خوانین. ارزیابی عوامل مؤثر بر انفجار ناشی از سوخت گاز دیگ های بخار لوله آتشی. زمستان ۱۳۸۵، صفحه ۵۸.
۳. حمیرا مهربانی، پروین میرمیران، فریدون عزیزی. رابطه مصرف صبحانه با چاقی. زمستان ۱۳۸۵، صفحه ۵۱.
۴. مهتاب نوری، بهزاد رضایی، سمیه عظیمی. ارزیابی تأثیر خطوط مرجع جمجمه ای بر تفسیر سفالومتریک افراد بالغ. زمستان ۱۳۸۶، صفحه ۱۹.
۵. مهدی مرجانی، علی عسکریان، عباس وشکینی، عباس توسلی، یو ال آن. ارزیابی سازگاری پیوند مرجان خلیج فارس در نقیصه استخوان ران خرگوش. زمستان ۱۳۸۶، صفحه ۸.
هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می کنند:

منابع دولت ۱۰۰ درصد منابع انجمن علمی آگهی سایر (با ذکر منبع)

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: ۱۰۰۰ نسخه

آیا مجله به طور online منتشر می شود و آدرس آن چیست؟ بله [Http://jqums.hbi.ir](http://jqums.hbi.ir) یا

مجله علمی دانشگاه/ www.qums.ac.ir

نام مجله: مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی کردستان

سال شروع فعالیت مجله:

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

■ فرد یا افراد: دکتر حمید درفش، دکتر محمد حسین یوسفی

□ انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه:

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟ سال ۵ - ۱۳۸۰

مجله شما ماهنامه دوماه نامه فصل نامه ■ یا دو فصل نامه

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۳۳ مقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ ۴ شماره

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید...

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷	
تعداد مقالات ترجمه	۷	۰	۰	
تعداد مقالات مروری	۳	۰	۰	
تعداد مقالات اصلی (Original)	۱۲	۲۸	۴۲	
تعداد مقالات علوم پایه	۱	۱	۹	
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	۷	۰	
	مقطعی	۹	۱۷	
	مورد شاهدی	۲	۱	
	کوهورت	۰	۱	
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	۱	۱۵
		بدون کنترل	۰	۰
تعداد مقالات دیگر	۰	۰	۰	
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات	۰	۰	۰	
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات	۰	۰	۰	

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سال‌های گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می‌کنند:

منابع دولت: ۱۰۰ درصد   منابع انجمن علمی   آگهی   سایر (با ذکر منبع)

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: ۱۰۰۰

آیا مجله به طور online منتشر می‌شود و آدرس آن چیست؟ بله . <http://skju.hbi.ir>

نام مجله: مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی گرگان

سال شروع فعالیت مجله: این مجله در اواسط سال ۱۳۷۶ فعالیت خود را آغاز نمود و اولین شماره مجله در بهار ۱۳۷۸ منتشر گردید.

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

■ فرد یا افراد

□ انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه:

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟

این مجله ۲ سال پس از انتشار موفق به اخذ رتبه علمی ترویجی در سال ۱۳۸۰ گردید و پس از ۲ سال، در سال ۱۳۸۲ رتبه علمی پژوهشی را اخذ نمود و این رتبه تا پایان اسفند ۱۳۸۸ تمدید شده است.

ضمناً این مجله در سایتهای Index Copernicus ، IMEMR-EMRO ، Iranmedex ، Magiran و SID نمایه شده است.

مجله شما ماهنامه دوماه نامه فصل نامه ■ یا دو فصل نامه

تعداد مقالات مجله در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۲۴ مقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ ۳ شماره شامل: بهار ۱۳۷۸ (شماره ۱) - تابستان

۱۳۷۸ (شماره ۲) - پاییز و زمستان ۱۳۷۸ (شماره ۳ و ۴)

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷	
تعداد مقالات ترجمه	-	-	-	
تعداد مقالات مروری	۱	-	-	
تعداد مقالات اصلی (Original)	۲۰	۲۴	۵۱	
تعداد مقالات علوم پایه	۴	۵	۱۱	
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	-	۱۴	
	مقطعی	۱۱	۲۱	
	مورد شاهدهی	۱	۴	
	کوهورت	-	۲	
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	-	۵
		بدون کنترل	۳	۷
مقالات گزارش مورد	۴	۲	۴	
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات	-	-	-	
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات	-	-	-	

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سال‌های گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

۱. وفایی عباسعلی، طاهریان عباسعلی، رشیدی‌پور علی. ارزیابی تأثیر نروپیتید بومیزین بر القاء واکنش‌های اضطرابی در موش سوری. پاییز ۱۳۸۶. دوره ۹. شماره ۳ (پی‌درپی ۲۳) صفحات ۵ تا ۹.

۲. روغنی مهرداد، آقایی محبوبه. اثر تره کوهی بر شدت درد در موش‌های دیابتی با استرپتوتوسین. پاییز ۱۳۸۶. دوره ۹. شماره ۳ (پی‌درپی ۲۳) صفحات ۱۰ تا ۱۴.

۳. سیلانیان طوسی مهدی، آل داود سید امیر، انوری کاظم، نوفرستی غلامحسین، محتشمی سمیرا. نتایج درمان قطعی به روش کمورادیوتراپی هم‌زمان در بیماران با کارسینومای سلول سنگفرشی مری. پاییز ۱۳۸۶. دوره ۹. شماره ۳ (پی‌درپی ۲۳) صفحات ۲۲ تا ۲۹.

۴. افشار محمد، حامی جواد، بقراطی میثم. اثر اسید فولیک در جلوگیری از بروز ناهنجاری‌های تکوینی ناشی از مصرف طولانی مدت استامینوفن در موش آزمایشگاهی. زمستان ۱۳۸۵. دوره ۸. شماره ۴ (پی‌درپی ۲۰) صفحات ۱ تا ۷.

۵. هادیانفرد محمدجوا، حصاریان محمود. مقایسه تأثیر تزریق متیل‌پردنیزولون از طریق کف دست نسبت به تزریق از پروگزیمال میچ در درمان سندرم تونل کارپال. زمستان ۱۳۸۵. دوره ۸. شماره ۴ (پی‌درپی ۲۰) صفحات ۱۸ تا ۲۲.

هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می‌کنند:

منابع دولت ۱۰۰ درصد. منابع انجمن علمی آگهی سایر (با ذکر منبع)

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: ۱۰۰۰ نسخه

آیا مجله به طور online منتشر می‌شود و آدرس آن چیست؟ بله. www.goums.ac.ir/journal

نام مجله: مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی همدان

سال شروع فعالیت مجله: ۱۳۷۲

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

■ فرد یا افراد: دکتر احمد عامری - دکتر فرید ابوالحسنی - دکتر محمود فرشچیان - دکتر محمود ستاری

- دکتر محمد فلاح - دکتر حمید پورجعفری - مهندس خسرو مانی کاشانی

□ انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه:

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟

۴ سال . سال ۱۳۷۶

مجله شما ماهنامه دوماه نامه فصل نامه ■ یا دو فصل نامه

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۱۶ مقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ ۲ شماره

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید...

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷	
تعداد مقالات ترجمه	-	-	-	
تعداد مقالات مروری	۲	-	-	
تعداد مقالات اصلی (Original)				
تعداد مقالات علوم پایه	-	۷	۱۴	
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	۵	۹	
	مقطعی	۲۴	۱۵	
	مورد شاهدی	۳	۱	
	کوهورت	-	۲	
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	۵	۷
		بدون کنترل	۱	-
تعداد مقالات دیگر	۵	۱	-	
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات	-	-	-	
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات	-	-	-	

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سالهای گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

۱- مطالعه سطح سرمی آدیپونکتین در زنان دیابتی نوع II و ارتباط آن با پروتئین واکنشگر C و هموگلوبین

گلیکته شده

۲- تأثیر قندهای منوساکاریدی بر شدت بیماری زایی اکانتامبای جدا شده از بیماران مبتلا به کراتیت اکانتامبائی در محیط کشت سلولی

۳- شیوع گواتر و میزان ید ادرار در دانش آموزان ۱۰-۷ ساله استان همدان در سال ۱۳۸۰

۴- بررسی نتایج بکارگیری هارینگتون راد در درمان کیفوز شوئرمین

۵- بررسی انتشار سیلیس آزاد در هوای کارگاههای سنگ کوبی منطقه ازندریان همدان به روش پراکنش اشعه ایکس

هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می کنند:

آگهی سایر (با ذکر منبع)

منابع دولت: ۱۰۰ درصد

منابع انجمن علمی

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: ۱۰۰۰ نسخه

آیا مجله به طور online منتشر می شود و آدرس آن چیست؟ بله. www.umsha.ac.ir/SJH

نام مجله: مجله علوم پزشکی ایران (Iranian Journal of Medical Sciences)

سال شروع فعالیت مجله: ۱۹۷۰

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

فرد یا افراد:

■ انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه: معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟ آبان ۱۳۷۳

مجله شما ماهنامه دوماه نامه فصل نامه ■ یا دو فصل نامه

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۷۲ مقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ ۴ شماره

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید...

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷
تعداد مقالات ترجمه	-	-	-
تعداد مقالات مروری	۱	-	۴
تعداد مقالات اصلی (Original)	۲۲	۲۴	۲۸
تعداد مقالات علوم پایه	۷	۱۰	۸
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	۱۳	۱۶
	مقطعی	۶	۶
	مورد شاهدهی	۴	۴
	کوهورت	-	۵
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	-
	بدون کنترل	-	۳
تعداد مقالات دیگر	۱۹	۱	۴
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات			
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات			

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سال‌های گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

Detection of Helicobacter Pylori Diagnostic Antigens in the Stool of Infected Patients
Clinical Review of Mustard Lung

Histopathologic changes of Extraocular Muscle Fibers after Injection of Botulinum toxin

Experiences with Helicobacter Pylori Treatment in Iran

Psychometric Characteristics of Persian Version of the Toronto Alexithymia Scale-20 in Clinical and Non-Clinical Samples

هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می کنند:

منابع دولتی: ۱۰۰ درصد   منابع انجمن علمی   آگهی   سایر (با ذکر منبع)

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: ۳۰۰۰ نسخه

آیا مجله به طور online منتشر می شود و آدرس آن چیست؟ بله، <http://ijms.sums.ac.ir>

نام مجله: مجله گوارش

سال شروع فعالیت مجله: ۱۳۷۵

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

فرد یا افراد:

■ انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه: انجمن متخصصین گوارش و کبد ایران

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟ ۴ سال. ۱۳۸۴

مجله شما ماهنامه دوماه نامه فصل نامه ■ یا دو فصل نامه

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۱۵ مقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ ۴ شماره

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید...

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷	
تعداد مقالات ترجمه	۱۵	۱۳	-	
تعداد مقالات مروری	۳	-	۳	
تعداد مقالات اصلی (Original)	۷	۱۹	۲۰	
تعداد مقالات علوم پایه	-	-	-	
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	۷	-	
	مقطعی	۵	۱۰	
	مورد شاهدی	۱	۶	
	کوهورت	-	۱	
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	-	۲
		بدون کنترل	-	-
	تعداد مقالات دیگر	۷	۴	۱۳
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات	-	-	۱۶	
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات	۸	۸	۱۶	

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سال‌های گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

1. Interferon Monotherapy in Major Thalassemic Patients with Hepatitis C Infection

۲. تاثیر سیر خوراکی در فشار اکسیژن شریانی مبتلایان به سندرم هیپاتوپولمونری

۳. سندرم روده تحریک پذیر و اختلال روان در دانشجویان ورودی به دانشگاه

هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می‌کنند:

منابع دولت: ۲۰ درصد   منابع انجمن علمی: ۲۰ درصد   آگهی: ۶۰ درصد

سایر (با ذکر منبع)

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: ۱۰۰۰ نسخه

آیا مجله به طور online منتشر می‌شود و آدرس آن چیست؟ بله / www.iagh.org

نام مجله: نشریه پرستاری ایران

سال شروع فعالیت مجله: ۱۳۶۶

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

■ فرد یا افراد: دکتر سادات سید باقر مداح، فرخنده مهری، دکتر سیده فاطمه حقدوست اسکویی، اختر ابراهیمی و صدیقه سالمی

□ انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه: دانشکده پرستاری و مامایی - دانشگاه علوم

پزشکی ایران

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟

۱۹ سال پس از انتشار (درخواست رتبه ۱۳۷۷) در سال ۱۳۸۵ موفق به کسب رتبه علمی - پژوهشی شد.

مجله شما ماهنامه □ دوماه نامه ■ فصل نامه □ یا دو فصل نامه

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۱۳ مقاله (زمستان ۱۳۶۶)

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ یک شماره

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید...

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷	
تعداد مقالات ترجمه	۱۰	۱	-	
تعداد مقالات مروری	۱	-	۱	
تعداد مقالات اصلی (Original)	۱	۳	۱۹	
تعداد مقالات علوم پایه	-	-	-	
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	-	-	
	مقطعی	۱	۳	
	مورد شاهدی	-	۲	
	کوهورت	-	-	
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	-	۶
		بدون کنترل	-	۱
تعداد مقالات دیگر	-	-	۳	
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات	-	-	-	
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات	-	-	-	
جمع	۱۳	۱۶	۳۸	

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سال‌های گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.
هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می‌کنند:

منابع دولت: ۱۰۰ درصد منابع انجمن علمی   آگهی   سایر (با ذکر منبع)

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: ۷۰۰ نسخه

آیا مجله به طور online منتشر می‌شود و آدرس آن چیست؟ بله. <http://www.iums.ac.ir/ijjs/ijn>

نام مجله: ARYA Atherosclerosis

سال شروع فعالیت مجله: ۱۳۸۴

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

فرد یا افراد:

■ انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه: مرکز تحقیقات قلب و عروق دانشگاه علوم پزشکی

اصفهان، انجمن آترو اسکروز ایران

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟ یک سال. ۱۳۸۵

مجله شما ماهنامه دو ماه نامه فصل نامه یا دو فصل نامه

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟: ۴۰ مقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ ۴ مقاله

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید...

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷	
تعداد مقالات ترجمه	-	-	-	
تعداد مقالات مروری	۱	-	۱	
تعداد مقالات اصلی (Original)	۳۵	-	۲۹	
تعداد مقالات علوم پایه	۶	-	۳	
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	۱	۲	
	مقطعی	۲۳	۱۰	
	مورد شاهدی	۴	۴	
	کوهورت	-	۱	
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	۴	۷
		بدون کنترل	-	۱
تعداد مقالات دیگر	۴	-	.....	
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات	-	-	-	
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات	-	-	-	

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سالهای گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می‌کنند:

منابع دولت ۱۰۰ درصد منابع انجمن علمی آگهی سایر (با ذکر منبع)

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: ۱۰۰۰

آیا مجله به طور online منتشر می‌شود و آدرس آن چیست؟ بله. <http://crc.mui.ac.ir/arya>

نام مجله: International journal of fertility & sterility (IJFS)

سال شروع فعالیت مجله: Spring 2007

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

Iranian Academic Center for Education Culture and Research (ACECR) Royan Institute,

□ فرد یا افراد:

■ انجمن تخصصی ، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه: Royan Institute

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟ یک سال. شهریور ۱۳۸۷

مجله شما ماهنامه دوماه نامه فصل نامه ■ یا دو فصل نامه

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۲۵ مقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ ۳ شماره

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید..

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷	
تعداد مقالات ترجمه	-	-	-	
تعداد مقالات مروری	۲	-	۴	
تعداد مقالات اصلی (Original)	۲۵	-	26	
تعداد مقالات علوم پایه	۵	-	۱۲	
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	-	-	
	مقطعی	۱۲	9	
	مورد شاهدهی	۴	۱	
	کوهورت	۱	-	
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	۱	3
		بدون کنترل	۲	1
تعداد مقالات دیگر	۴مورد گزارش موردی ۱مورد مقاله کوتاه ۱ مقاله Etichs	-	۱ مورد گزارش موردی ۱ مقاله Etichs	
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات	-	-	-	
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات	-	-	-	

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سالهای گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

نامه‌ای از طرف کمیسیون نشریات جهت معرفی ۵ مقاله برتر به دفتر نشریه ارسال نشده است.

هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می‌کنند:

منابع دولت   منابع انجمن علمی   آگهی   سایر (با ذکر منبع): پژوهشکده رویان

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: ۷۰۰ نسخه

آیا مجله به طور online منتشر می‌شود و آدرس آن چیست؟ بله. www.IJFS.ir

نام مجله: International Journal of Endocrinology and Metabolism

سال شروع فعالیت مجله: ۲۰۰۳

بانی انتشار مجله (با ذکر نام):

فرد یا افراد: بله. دکتر فریدون عزیزی

■ انجمن تخصصی، انستیتو و مراکز تحقیقاتی دانشگاه: مرکز تحقیقات غدد درون ریز و متابولیسم، دانشگاه علوم

پزشکی شهید بهشتی

چند سال طول کشید تا نشریه موفق به اخذ رتبه مجله علمی پژوهشی شد؟ در کدام سال؟

مجله شما ماهنامه دوماه نامه فصل نامه ■ یا دو فصل نامه

تعداد مقالات نشریه شما در سال اول نشر مجله چند عدد بود؟ ۱۶ مقاله

چند شماره مجله در سال ابتدای انتشار مجله منتشر شد؟ ۲ شماره

لطفاً جدول زیر را تکمیل نمایید...

سال	اول	۱۳۸۰	۱۳۸۷
تعداد مقالات ترجمه	-	-	-
تعداد مقالات مروری	۲	-	۲
تعداد مقالات اصلی (Original)	۲	-	۲
تعداد مقالات علوم پایه	۱	-	۶
مقالات علوم بالینی	موارد بیماری (Case Series)	-	-
	مقطعی	۲	۸
	مورد شاهدهی	۱	۱
	کوهورت	۲	-
	کارآزمایی بالینی	با کنترل	-
	بدون کنترل	-	۲
تعداد مقالات دیگر	۵	-	۷
تعداد گزارش چکیده مقالات داخلی از سایر نشریات	-	-	-
تعداد گزارش کوتاه مقالات خارجی از سایر نشریات	-	-	-

فهرست عنوان پنج مقاله برتری را که در سالهای گذشته انتخاب و به کمیسیون نشریات تسلیم نموده‌اید را بنویسید.

هر یک از منابع زیر چند درصد از مخارج مجله شما را تامین می‌کنند:

منابع دولت: ۱۰۰ درصد   منابع انجمن علمی   آگهی   سایر (با ذکر منبع)

تعداد شمارگان (تیراژ) مجله: ۱۶۰۰ نسخه

آیا مجله به طور online منتشر می‌شود و آدرس آن چیست؟ بله. <http://www.ijem.org>